

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos betűsor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitlatter óra 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 352.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, június 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérolók: A válság kulisszái mögül.
Válság előtt.
A Habzburgok.
Aradi bűnkrónika.
Műbirkózó — kávé.
Tűz a vásárhelyi szinkörben.
Az orvosok, mint olyan.
A hadnagy ur kardja.
Az utcai harc.
Tárlatzárás előtt.
Krivány házasság.
Csönd legyen!
A nő-riporter beszélgetése.
Tárca: Liva. Irta: Gil Blas.

A válság kulisszái mögül.

Budapest, június 1.

Jövetelét nem jelentette, érkezésénél be sem kopogtatott a nálunk már polgárjogra szert tett kellemetlen vendég: a válság. Tapintatot és kiméletet ezuttal se mutatott, kitörésében mérsékletet és következtetéseiben korlátokat most is hiába várnánk tőle. M t neki a természet virág-baborulása, a kalászfélék magasba szökkenése, kaszák pengése, munkáskezek gyürkőzése, az egyetemes készülődés a nagy, a kenyeret, a megélhetést biztosító aratási munkára! Históriai évforduló, az alattvalói hűség ünnepies megnyilatkozása, a törvényhozás megérdemelt, vagy érdemtelen pihenője mind nem állották útját. Betoppant, itt van, terpeszkedik és úgy

megveti a lábait, hogy megdöntési kísérletekre kettőzött erővel üti föl makacs, egyre sokasodó fejeit.

És megindul ismét a válságnak régi, közismert folyamata. A klubban és a kózon, a kaszinóban és a Vampeticsban már nemcsak Horkay-ról és a derby-jelöltről, hanem a krízisről is folyik a szó. Rendre fölvonulnak a szabadalmazott és a diplomátlan válság-doktorok, hogy kevés hivatottsággal és hozzáértéssel, de mindent feledtető nagyképpességgel elsőben is ennek a különleges morbus hungaricus-nak a diagnózisáról fecsegenek. Az újságokban megnyílik a válságrovat és nap-nap után hasábos cikkek számolnak be kiáltó szenzációkról és csupán a politikai kohó körül sürgölődők bententes értesüléseiről: mint sűrűsödött ólmos felhőkké a politikai horizon párázata, mik idézték föl az országot lenyűgöző válságot, mely utvesztőkön tévelyeg és milyen bonyodalmakhoz vezet a vehemenciája.

Ma, a krízisnek ugyiszólván embriókorában, amikor még hállyog borul a tisztánlátásra leginkább hivatott szemekre, amikor a helyzet, a válságnak ez az előjárója és végső hullámverése még ki sem alakult és csak a nehézségeknek veszedelmet sejtető tornyosulása látható, — ma emlékeztető napunk van nekünk leveli békáknak, állhatatos időjósoknak, akik már sok vihart jövendőltünk és akiknek ezért még több gunyban és lekicsinylésben volt részünk. Az események bekövetkezése ál-

tal kapott elégtételt — bocsánat, hogy súlyos napokban hűségünket legyezgetjük — megosztjuk Barabás Bélával, aki hetekkel előbb velünk együtt kalendáriumi pontossággal Aradon is elmondta, hogy június elején kormányválság lesz Magyarországon.

Különös jóstehetség sem kellett a próféciához. Csak biztos szem a nyílt színen és a függönyök mögött lejátszódó események megfigyelésére, ismerete a koalíció bécsi Beschreibung-jának és végül egy kevés pesszimizmussal föleresztett kalkuláció a kormány életének valószínű hosszáról. Időbeli sorrendben és az eseményeket mozgató erő szempontjából is elsőnek az alkotmánybiztosítékok hatalmas blokkja feküdt a kormánynak amugy sem pázsitos útjába. Szédítően hangzatos vívmányoknak hasztalan kergetését, millió szívekbe zárt elveknek ingyért való föladását mind elnézte az ország azért a két program-pontért, amelyekről azóta bebizonyosodott, hogy a kormány az egyiket, az alkotmánybiztosítékokat nem tudja, a másikat az általános szavazati reformot nem akarja megvalósítani. Körülbástyázzuk az alkotmányt! Mily szépen hangzott a tavalyi választási kampány során a koalíciós jelöltek ajkairól elhangzott kijelentés! Menyire valószínűsítették a közönség előtt, hogy a jövőben a korona és a nemzet konfliktusa esetén — amitől isten mentsen — a törvényhatóságok nem a passzív rezisztencia szűk és ingatag mesgyé-

Liva.

Irta: Gil Blas.

I.

Adrián Godofréd ur három év óta hallgatolagos mátkája Dorlach Káthe kisasszonynak. A fiu szép, magas, szőke bajszos legényember, főhadnagy a gyalogságnál. A leány édesatyja viszont a vártüzéreknel szolgál, őrnagyi ranggal. Vagyona nincsen, gyerek ellenben van a háznál elég: így biztosítékról szó sem lehet. De azért a fiatalok, a szőke legény és a barna eleven kicsi boszorka, szeretik egymást, kitartó hűséggel, odaadó bizakodással, akár házasság, akár vén leányság, agglegényeskedés legyen a játék vége. A szülők, a komoly papa és a lorgnettes mama, nem mondhatni, hogy nagyon szívesen látták a nincsetlen ifjúrát a lányuk nyomában járni, ám Godofréd ellen más tekintetben nem lehetett kifogást tenni és eleven reklámra különben is szüksége van egy eladó leánynak, valamely rendes, hűséges imádó képében.

Ezért türték a szülők, hogy Godofréd teniszezze, korcsolyázzon a leánynyal, tébenyárban tearózsákat hordjon neki és minden áldott estén kilenc óráig el is merengjen Káthe játékán. Többet semmi esetre sem, mert katonáknál szigorú az erkölcs. Godofréd, aki szinte katonagyerek, ötödik fia egy néhai való generálisnak, tudott alkalmazkodni a katonák doul-jához. Egész udvarlása alatt egyetlen egy

esetben szegte meg a rendet és vesztegelt az imádott mellett délutántól esti tíz óráig, sőt azon túl is, ameddig ki nem égett rendre a kőolaj minden lámpásból. Az őrnagy papa meg, rendes ember lévén, ki rendes időre kél és fekszik, tüntetően szunyókált, a mama izgatottan tipegett szobáról-szobára, az édes Káthe végig zongorázta egész műsorát, csak Godofréd ült rendületlen nyugalommal a helyén, mintha soha sem kellene haza mennie. Még a beszédet is fölösleges dolognak tarthatta ebben az isteni tünyságban s csak akkor nyílt szóra ajka, míg a két öreg a szomszédos ebédlőben zsörtölt a férfi gyerekekkel, akik civakodtak.

— Kisasszony, (nem nagysád, mivel a német fräulein csak kisasszony és Godofréd, valamint Káthe, sült német) én holnap ilyenkor már messze járok innét.

Dorlach Káthe a hangjegyeit rakosgatta és csak annyit mondott neki válaszul:

— Tudom.

— Hat hétig fog tartani a gyakorlat. Nagy idő ez. De reméljük, hogy szerencsésen visszajövünk és viszontlátjuk a kedves ismerőseket.

Ekkor egy kis szünet következett. A barna leány fölegyenesegett helyén, mintha támadásra várna és két nagy, álmozságtól bágyadó szemé nézésével biztatta a fiatal embert: Na, beszélj már, csacsi.

Godofréd köszöriült egyet a torkán.

— Engem csak egy nyugtalanít, — azzal ujra elakadt, pedig az a két asszonyi szem,

hogy sürgette, hogy négatta. — A Liva, a kutyám, — folytatta egy könnyű sóhajással. — Magammal el nem vihetem, itt meg nincs kire bíznom. Nagyon ragaszkodik hozzám. A boldogult édes anyám jószága volt. Sajnálom rossz kezekre bízni.

A mint elhallgatott, Káthe fölényes mosolygással nézett végig rajta, mint a nő rendesen minden oly esetben, mikor érzi, hogy okosabb a férfinél. A gunyosan biggyesztett száj mintha azt mondta volna haligatag:

— És neked, oktondi, távozásod előtt más mondani való nincs nekem?

De azután, hogy szeme közé nézett a hosszú katonának, fennhangon ezt mondta neki:

— Azért kár aggódni. A kutya nálunk marad. Holnap reggel mielőtt indulnak, majd áthozatja a mama. És most menjen haza aludni.

Eközben leverte a zongora sarkáról az egyik gyertyatartót. Godofréd utánakapott, de a leány is lehajolt érte. Fejük sűrűlta egymást és Káthe forró lehelete melegítette Godofréd arcát. Egy pillanatra szinte belekábult. Akkor eszmélt, mikor a lány keze dévajul meghuzta a balfület és a gyertyatartó megint a földön hevert.

— Ügyetlen, — szólt a leány nevetve és ujra lehajolt. Most már igazán összekoccant a fejük, de a szőke seprűs bajsz is oditapadt a piros, dacos szájra.

Godofréd mámoros fövel botorkált haza a csöndes vár üres utcáin. Mindenütt állt tá-

jén, hanem páncélos várkokokról vivják ki a harcot a hatalommal szemben! Az ígéretet számonkérték és a reszortminiszter, *Andrássy Gyula* gróf, akinek becsületességénél csak naivsága nagyobb, hozzá is kezdett a garanciális törvények megalkotásához. Kissé bátortalanul, lépésről-lépésre akarván haladni, nem a legerősebb ütköző pontok elhárításához, nem azoknak a törvényeknek sutbadobásához látott, a melyekről a közelmúltban bebizonyosodott, hogy illuziórússá teszik az ellenállást. A házfölösztatási felségjog gyakorlásáról, az önkéntes adók kiszolgáltatásáról és az önként jelentkező ujoncok besorozásáról szóló törvények precízebb megszövegezése helyett a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló javaslatot készítette el és mutatta be a királynak előzetes szankció végett.

Már ennek az első tervezetnek előterjesztésétől datálódik a most kitört válság. A kabinetiroda osztrák jogászai állítólag Budapesten titkon működő politikuskok szítására, az udvar katonai és polgári tanácsadói a király előtt rémképeket festettek arról, hogy az alkotmánybiztosítékok letördelnek egy-egy jókora darabot a királyi hatalomból, csorba esik a felség prerogatíváin és konfliktusok esetén a nemzet ellenállási ereje annyival gyarapodik, amennyivel most a király jogkörét meg akarják nyírni. Ezt az alapjában véve erőátviteli műveletet nem volt nehéz a felséggel megértetni és így történt azután, hogy még a közigazgatási bíróságról szóló javaslat sem kapta meg az előzetes szankciót, holott egyebet sem tartalmaz, mint a kormány és a közigazgatási hatóságok összeütközéseinek elbírálását, pártatlan bíróság által.

A javaslat visszautasítását *Andrássy Gyula* gróf természetesen bizalmatlanságnak vette nemcsak a maga személyével, hanem az egész kormányval szemben. Hazatérve az ominózus kihallgatásról, a belügyminiszter már akkor, május elején

kapacitálta a kormányt, hogy *mondjon le*, mert a felség megtagadja a koalíciós program sarkalatos pontjának, az alkotmánybiztosítékoknak megalkotását. *Wekerle Sándor* tényleg föl is ajánlotta a királynak a kabinet lemondását, de a felség nem fogadta el. Egy ideig, heteken át üzhette a kormány a *fortwursteln* politikáját, de a képmutatásnak és a hivek áltatásának vétót mondott a leghatalmasabb, politikai tényezők egyike, a *naptár*. Az osztrák parlamentet megválasztották, a Reichsrath is rövidesen összeül és ezután már *Beck* báró fogja sürgetni a kiegyezési tárgyalások befejezését. Nem mintha szíven feküdné a kiegyezés megkötése, hanem azért, mert a sokféle tagolt osztrák képviselőházat csak úgy tudja maga mögé sorakoztatni, ha kiegyezési tárgyalásokat folytat és azon az osztrák érdekeket hajthatatlanul védelmező félelem nélküli lovagnak mutatkozik.

Most már észhez kapott a magyar kormány és fölismerve válságos helyzetét, amelybe sodródik, teljes egyértelműséggel elhatározta, hogy a márol-holnapra való éldegelés helyett a *tisztes bukást választja*. Olyan tarsolyával, amelyben az alkotmánybiztosítéknak fia sincsen, ellenben a létszámemelés kötelezettségén kívül van egy terhes kiegyezés, — a magyar képviselőház elé nem léphet kabinet, még ha *Wekerle*t, *Kossuth*t, *Andrássy*t és *Apponyi*t is számlálja tagjai között. Összeült tehát a kabinet és *Márfy Albin* miniszterelnökségi államtitkárnak kiadták az utasítást: a sok minisztertanácsi jegyzőkönyv után szerkessze meg a lemondási kérvényt.

Igy került a pont a kormány működése után és bár hosszúnak egy percig sem ígérkezett az élete, ilyen hirtelen elszenderedésre a tájékozottak sem számítottak. Kedden még mint miniszterelnök hajtatt *Wekerle* a bécsi Bankgassé-ból a Burgba, de lehet, hogy csupán mint az ügyek ideiglenes továbbvezetésével meg-

bizott kormányelnök tér vissza. A lemondó kérvény ottmarad a felség íróasztalán, az uralkodó föntartja magának a döntést és a félhivatalos könyvmatosok szaporán ontják majd a cáfolatokat körülbelül emígyen:

Wekerle Sándor miniszterelnök kihallgatásához több lap olyan kommentárt fűz, mintha az audienciát a politikai válság tette volna szükségessé. Némely lap még azt is tudni véli, hogy a kihallgatáson a miniszterelnök átnyújtotta volna az összkormány lemondását.

Illetékes helyről nyert fölhatalmazás alapján jelentjük, hogy a válságról szóló hírek és az ahhoz fűzött kombinációk merőben légből kapott koholmányok, amelyek minden alapot nélkülöznek.

Mosolynál egyebet ezek a félhivatalos kommunikék nem igen ébresztenek. Az ország hozzászokott, hogy tájékozódást ne a kormánynyilatkozatokból merítsen. És ismét fölvetődik, meg rétegről-rétegre terjed a kérdés: *quid nunc?* Már találgatják a jövő alakulás kérdéseit és mind határozottabban előtérbe lép az a kombináció, hogy vállalja a kormányzást a függetlenségi párt, menten minden kölönctől azzal az egyetlen föladattal: meg kell csinálnia az általános választójogot, hadd jöjjön a legesalhatatlanabb alkotmánybiztosítók, a népparlament, a maga megélhetést biztosító gazdasági alkotásaival és szociális reformjaival. A közjogi arzenál csillogó fegyverei már eleget villogtak a törvényhozók kezeiben. Ragadják már meg a békés munkának érdes, a külszin-ragyogását nélkülöző szerszámaikat. *Spectator*.

TÁVIRATOK.

Derschatta Münchenben.

Bécs, jun. 1. A Fremdenblatt jelenít, hogy dr. Derschatta vasutügyi miniszter Münchenbe utazott, a hol a bajor közlekedési miniszterrel is fog tárgyalni.

vol-közel a laktanyákban és tiszti pavillonokban. Csak ő maga nem birt elaludni semmi módon, valami édes, boldog zsihadtságtól, mely akkor is nyitva tartotta szemét, mikor az őrnagy legénye átjött a kutyáért. Tehát igazán gondját fogják viselni Lívának és még hozzá Káte maga, gondolta magában halálsan és mialatt az ezred kivonult a várból, egy szeretetteljes pillantást vetett az őrnagyék zsáls ablakaira. A redők be voltak csukva, de *Godofrédnak* úgy rémlett, mintha belülről gyengén mozdulnának. Sőt mintha valami fehér villanna meg a házak között s gyenge, panaszos szükölő állati hang hatolna a házból. *Godofréd* hirtelen megfordult a nyeregben s óvatosan, nehogy parancsnoka, a mellette ügöző öbester ur is észrevehesse, ajkához vitte keztyűs kezét s intett vele az ablak felé.

II.

Lívának őrnagyéknál nagyon szépen gondját viselték. Benn hált a lányok szobájában, az ottománon, a csirkéből neki jutott a fenérhus, a mi különben Káte jogos része volt, s délutánonként ott lustálkodott Káte ölében, a nagy zsöllyén. Ha hüvösödött a levegő, rákapcsolták a piros bélést, fekete bársony kutyatakarót, mivel Liva, az ökölnyi jószág a gyér szőrű fázós amerikai ebek közé tartozott. Mind e kényeztetés ellenére Liva egész nap keservesen szükölt. Minden hizelkedést fennen és mérgesen utasított vissza és sok jelet mutatott a szükésre való hajlandóságnak. Azért folyton ügyelni kellett rá.

Mindamellett, mikor fogsága második napján a másodemeleti kapitány né papagálya kiszökött és a ház, a tiszti pavillon, a háromemeletes hábeltorony minden nőlakója, kezdve

a szolgálókon és végezve a brigadérosné öméltő ágán, izgatottan tárgyalta az esetet. Liva alkalmat talált a menekülésre. Két-három pár női boka között, fodros-esípkés alsószyonyák védő redői alatt az ebállatnak sikerült kijutni a rosszul kövezett utcára, mely úgy húzódik el a magas, kopár ház falai között, mint egy árok.

Az utcán nem figyelte senki. Most már usgyé, neki a várkapunak, meglapulva, sunyin összehúzakodva az egész ökölnyi kutyá. Egy szempillantásra megállt titulászni. Tétovázott, ne induljon-e a város felé a hidra, hanem akkor megrettent egy rác parasztasszonytól, aki vállán az átalvetőrudon két szörnyű nagy gömbölyű garabolyban cipelte a szilvát. Most már a kutya elszántan neki vágott az országútnak. Hideg őszelői reggel volt, borongós, esős. A zápor egyben megeredt, s erősen vagdosta az állat szőrtelen bőrét. Így pár pajkos gyerek kavicsot fogott és hozzá hajította, hogy az apró jószág nagy sivalkodással iramodott tova. A vártán álló katona még fűtyült utána, de Liva annál inkább igyekezett tovább, három lábón ugrálva. Hányszor érte ködörös, ütés? Mennyiszor rémitették meg gyerekek, parasztok, azt el se lehet gondolni. Több-ször kellett irányt is változtatnia, négy hosszú keserves nap után, míg meghúzódott, elcsigázva, kicéhezve valamely falusi kerítés mögött. És jött egy kis csapat katonaember, fehér szalagos sapkával, hat szál legény egy káplár vezetésével, a *Godofréd* ezredének a rítkő zöld hajtokájával. Az egyik poros, marcóna parasztlegény rákiáltott a szorongó kutyára:

— Csiba te, patkány!

A második fölkapott egy vesszőt, hogy végig huzzon rajta.

A káplár pedig, akinek a figyelme egyszerre Lívára fordult, fölkiáltott:

— Ne bántátok hé, hisz ez az ezredadjutáns kutyája, a Liva.

A legények összenéztek. No lám, hát csakugyan. Ez megszökött valahonnan, bizonyos. Most el kellene juttatni a gazdájához. Azt tudták, hogy a főhadnagy kutyabarát. Bizonyosan jó néven veszi. A főlebbvalótól meg mindig jó némi kis jóindulat a katona-legénynek.

Rövid tanácskozás után elhatározták, hogy föladják a vasuton, azután értesítik róla a főhadnagyot, hadd küldjön érte a táborból. A küldetessel pedig megbízták a legcsámposabb tagját a kis csapatnak, aki két ballabas volt, de mesterlegény létére mégis legjobban tudott beszélni. Az hóna alá fogta a remegő kis kutyát és e indult az akácok közül kipirosuló téglapület felé.

Egy gyenge negyedóra ra kajtatott vissza, de kutya nélkül. Öten kérdezték tőle egyszerre:

— No, feladtad?

— Nem. — mondta a két ballabas, — nem vették föl. Hanem a vasuti főnök ott tartotta, amíg a főhadnagy ur érte jöhet. Azt mondja, ők nagyon szeretik a kutyát.

— De ha megint megszökik?

— Azt mondja az az ur, hogy tőlük nem szokik meg. Nagyon jó dolga lesz, a főhadnagy ur semmit se aggódik miatta.

Adriani Godofréd főhadnagy, a 149. gyalogezred ezredsegédtszije, mindezek dacára izgatottan fogadta a katonák híradását. A matoráci állomásfőnökék ígéretét pedig nem vette komolyba. Mikor már *Dorlacherek* ígéretében is csalódott. Holott Káte maga fogadkozott, hogy a kutyának nagyon jó dolga lesz. Negyedötöd napra, mikor egy pár órai szabadságot

Válság előtt.

A képviselőház ülése.

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott, melyen a gazdasági cselédekről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása volt napirenden. Több hozzászólás után áttért a Ház az interpellációkra. Interpelláltak: Visontai Soma, Sziklay Ottó és Batthyány Tivadar gróf. Jekelfalussy miniszter válasza után az ülés véget ért.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 1.

Fátyolozott kedvvel kezdték ma az ülést. A cselédtörvény van a soron, de ebben a pillanatban nem nagyon izgatja a Darányi-javaslat az érdeklődést. A válsághíreken rágódnak az ülésteremben is, a folyosókon is s a legnevezetesebb módosítással nem törődnek annyira, mint azzal a kérdéssel, bejön-e Andrássy és hol van Wekerle? Van-e válság vagy átúszta a koalíció a nagy megpróbáltatást?

Darányi fraktkban és fehér nyakkendősen ül a helyén: az unokaöccse esküvőjére megy. Ehhez az ünnepi mezhez vidám arcokat is iparkodik vágni, de ez kissé savanyuan sikerül neki. Nagyon valószínű, hogy az ő gondolatai is most nem a cselédtörvény körül járnak.

A miniszterek nincsenek az ülésteremben s a Házba sem jöttek el.

Részletes tudósításunk:

Justh Gyula elnök tíz órakor megnyitja az ülést.

A jegyzőkönyv fölolvassza után az elnök bemutatja a beérkezett kérvényeket, a melyek között van a 48-as honvédegyletek kérvénye a honvédek érdemeinek törvénybeigatása iránt.

Várady Károly jegyző fölolvassa a választváró interpellációkat és azokat, a melyek mára vannak bejegyezve. Ezek: Visontai Soma az amerikai Szabadság kitiltása ügyében a belügyminiszterhez, Sziklay Ottó a pozsonyi tölténygyár ügyében a honvédelmi miniszterhez, Batthyány Tivadar gróf Brankovics patriarcha ügyében a miniszterelnökhöz, Barta Ödön a horvátországi magyarok nyelvkérdésében a miniszterelnökhöz, Grätz Gusztáv dr. a fehér foszfor eltiltása tárgyában kötött nemzetközi egyez-

ményről, Buza Barna a szociáldemokratapártban tapasztalt visszaélések tárgyában, a belügyminiszterhez.

Kállay Leopold a közlekedési bizottság és Jankovich Marcell az igazságügyi bizottság jelentését terjeszti be a vasutások pragmatikájáról.

(A cselédtörvény.)

Következik a cselédtörvény javaslatának tárgyalása.

Gaal Gaszton indítványozza, hogy a harmincegyedik szakasznál a póttartalékosok kivétel nélkül a szakasz rendelkezései alól.

Mezőfi Vilmos kívánja, hogy a szakasz rendelkezése ne csak az éves, hanem általában minden cselédre vonatkozzék.

Darányi Ignác Gaal Gaszton módosítását elfogadja.

A Ház a harmincegyedik szakaszt Gaal Gaszton módosításával fogadja el.

Elnök bejelenti, hogy a földművelési miniszternek el kell távoznia, adja meg a Ház az engedelmet, hogy távolléte alatt Mezőssy Béla államtitkár adja meg a szükséges válaszokat.

Molnár János a harminckettedik szakasz első bekezdésének törlesztését kívánja.

Ernszt Sándor azt kívánja kimondani, hogy a szakasz rendelkezése nem vonatkozik a gazdára, ha a tanulók tandíjmentességben részesülnek.

Mezőfi Vilmos határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a kormány köteles záros határidőn belül egy törvényjavaslatot beterjeszteni, amelyben kimondassék, hogy a mezőgazdasági cselédek sem állami adót, sem tandíjat nem kötelesek fizetni.

Leitner Adolf: Ha Molnár János indítványát el nem fogadják, akkor a szakaszt úgy kéri módosítani, hogy a cselédek gyermekei az elemi iskolában se tandíjat, se beíratási díjat, ne legyenek kötelesek fizetni.

(Egy komoly igazság.)

Mezőssy Béla szerint a kormányt ennek a szakasznak a megalkotásánál az az aggodalom vezette, hogy a veszedelmesen szaporodó analfabéták számát csökkentse. Ernszt Sándor javaslatának kivételével az összes indítványokat visszautasítja.

A Ház így is határozott. Szavazás közben nagy zaj volt, amire az elnök leszólt a képviselőknek:

— Kérek csendet! Nekem meg kell hányom-vetnem a kérdést, mielőtt felteszem, nehogy úgy járjak, mint sok képviselő ur, aki előbb beszél, mint gondolkodik!

(Egy kis liberalizmus.)

Bernáth István előadó a harmincharmadik szakaszban nem látja azt, mintha az kétféle becsületet állapítana meg, az uri és parasztbecsületet. A munkásügyi bizottság javaslatának elfogadását kéri.

Vásárhelyi Dezső előadó a földművelésügyi bizottság szövegét kéri elfogadni.

Návay Lajos nem hiszi, hogy a gazdaközönségnek érdekes volna az, hogy csak parancsoljon. A gazda tekintse cselédjét polgártársának, szabad embernek. (Helyeslés.) A durvaság tompítólag hat a lelkekre, a gazdára és a cselédre egyaránt. Lehetetlen, hogy a cseléd lelkében ilyen körülmények között irigység ne támadjon. (Zajos helyeslés.) Lehetetlennek tartja, hogy cseléd és gazda egymást szidalmazza. Ember emberrel áll szemben, ha a gazdának a cselédjével baja van, ott van az elbocsátás joga. Csodálja, hogy a huszadik század elején ilyen ügyet kell védeni a magyar parlamenttel szemben. Aki ezt helyesli, nagy bomlások előidézését csinálja. A szakasz sértő részének kihagyását kéri. Mindössze a gazda dorgálási jogát kéri meghagyni, valamint azt, hogy a gazdának nincs joga a cselédet pénzbírsággal, vagy fizetéslevonással sújtani.

Mezőssy Béla államtitkár elfogadja Návay módosítását. A szakasz iránt való ellenszenvet a sajtó brutális támadásai keltették.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után:

(Mikor a német is jó.)

Emödy József szerint az ankéteken a földművelési miniszter ezt a szakaszt nyílt kérdésnek állította. Nem akarja kitenni a javaslatot annak a veszedelemnek, hogy az egész javaslatot olvassék a harmadik olvasásban. Návay szövegezését pongyolának tartja. Ha reakció az, hogy meg akarják védeni a szerződés szentségét, akkor ő is reakciós. Ha a cseléd megsérti a gazdát, akkor az a sértés valamilyen nyiunk közös becsületét sérti.

Kardos Samu: Arra ott van a büntető törvény.

Emödy József fölolvassa a porosz cselédtörvényt, amely teljesen egyezik a javaslattal.

Mezőfi Vilmos: Most jó a német?

Emödy József: a gazdának fegyelmi jogra feltétlen szüksége van. A munkásügyi bizottság javaslatát fogadja el.

Kardos Samu személyes kérdésben szólal föl.

Pop C. István: A becsület az emberrel együtt születik. A becsület a leghathatósabb garancia az államban. Az államnak nincsen

vehetett magának, mégis átrándult a matoráci állomásra, látni, hogy mi lehet azóta a kutyával.

Az állomásfőnök valamire a faluban tekézt. Az ügyeletes pelyhesállu állomásfelvigyázó, aki éppen akkor szedte le magáról a piros karkötőt, az állomásfőnökhöz utasította. Godofréd némi ügyetlen csetlés-botlás után föl is találta a szép szöke telihusu, harmincas menyecskét a kertü filagóriában. Éppen varrasmunkát végzett. Mellette egy vesszőkosárban, kiszabott vásznak és felekész fenérműiek, meg egy-két újság lap közé fészkelve, ott feküdt a szökevény Liva kutya. A gazdája közeledtére fűlértő vonyogásba, örömríadalba tört ki; amíg az uri asszony félre tette a varrását. Ezzel vége volt a suplikának. A vendéget föltessékelte az emeletre falusias szíves vendéglátással és mivel hogy a legközelebbi vonat csak esti tíz órakor indult vissza, mindjárt meg is hívta vacsorára. Vacsorára hazakerült a házi ur is, egy kopaszfejű, hizásnak induló bácsi. Lenn terítették a kertben, a szőlő-lugasban, két-három üvegburás gyertya világítása mellett. A lakoma a falusiak örökös csirkepaprikása volt csak, de foszlós kenyér, a hófehér otthonias abrosz meg a könnyű homoki bor nagyon jól esett a vendéglői élelmen élő fiatal embernek. A bor egy kissé a fejébe is szállt. Szóltanul nézte a háziasszonynyal az állomásfőnök és a felvigyázó tartózkodását és talán nem esik beszéd az egész asztalbontás után, ha a szinte lustanyelvű főnökné nem tesz egyszerre minden átmenet nélkül egy megjegyzést.

— Ugyan miért nem vágatja rövidre a bajuszát? — szólott.

— A bajuszomat? — kérdezte Godofréd csudálkozva.

— Igen. Hisz véníti. És eltakarja egészen a száját. Pedig oly jó metszésű szája lenne. — mondta az asszony halkán, vontatva, míg félíg lehuny szemével nézte Godofrédot.

Hogy a vonat jelzett, abban maradt a tartli. Godofréd egy vasárnapi ebédre való meghívással és azzal a megnyugtató tudattal kelt utra, hogy Liva most csakugyan jó kezében maradt. Másnap, hogy az utszéli port törölgette az arcáról, a rögtönzött szállás kancsal tükre előtt észbe ötlött az állomásfőnökné észrevétele. — Kétszer, háromszor félreháritotta a bajuszát, fölfésülte, lefésülte. — A vége az lett, hogy valamelyik pihenő órájában elhívatta a falu borbélyát és a seprűs, nagy szöke bajuszából két apró szörpamacs maradt csak, akkora, mint a Pierrot bajusza. Mikor egy délutánon ismét ki mehetett Liva hogyléte után tudakozódni, a molett főnökné feje fölött csapkodta össze a két vánkossos kezét és kacagott, hogy majd szétrepedt mellén a batisztruha.

— Főhadnagy, az Istenért, főhadnagy, nem figyelmeztette senki, hogy jobbfelől rövidebbre nyírták a bajuszát, mint balfelől? Ezt nem nézhetem.

Ezzel elfogta a kézimunka ollóját és lecsipett egy picit darabot a baloldali bajuszából. Mivel pedig ezzel a jobboldali lett hosszabb, hát a jobboldaliból is lemetezett egy csipetnyit, egy semmiséget. A műtét eredménye az lett, hogy Adriani főhadnagynak mindössze két picit ecsetporzs volt a szája fölött, a levágott aranyveres bajuszsálak pedig ott maradtak emlékül a matoráci állomásfőnökné varrószekevénykéjében.

Gyakorlat végéig Liva fölismerhetetlenné hizott, a főhadnagy fehérbőrű arca vérvörösré

sült, de a lenyírbált bajusz még mindig nem nőtt ki.

Dorlach Käte kisasszony, akinek irányában a főhadnagy tartózkodóbb és kimértebb volt a kutya miatt, mint azt várni lehetett volna, boszusan fordult az anyjához láttára.

— Mama, nézze csak. Megbolondult ez az ember, hogy ennyire elcsufította magát?

— Ezt csak valami asszonyi befolyás tehetné. Valami kétes új ismerős, — sziszegte az urnő.

— Pedig kár. — vélte a fiatalabb leány. — Godofréd oly csinos, oly kedves ember volt mindig. És hogyha hadbízottsá átminősítenék, mint apa mondta, s nem kellene kaució...

Anyja olyan haragos pillantást vetett a feleségő növendékányra, hogy az egyszerre elhallgatott rémületében.

Ezentúl Dorlach Käte egyáltalán ügyet se vetett Adriani Godofrédra, hanem helyette figyelme a város polgári állású fiatal urai felé fordult, azokra az ifjú ügyvédekre, mérnökökre, akiket, mint tartalékos tiszteket ismert meg.

Adriani Godofréd, ki úgy érezte, hogy ő sértett fél, mert Livát elhanyagolták, hasztalan várt az engesztelés némi jelére. Hogy nem törődtek vele, félrevonult, magának való lett és néha olyan parázs korhelykedést csapott, amire eddig nem volt példa életében. A mámor visszahatásaképpen rémséges szekánt lett az ezrediroda íródiákjaival szemben, könyörtelen szigorúval intézett el minden keze ügyébe eső aktát, a miért egyszerre a legnépszerűlenebb embere lett a helyőrségnek. Ez leveri Godofrédot és mogorvává teszi. Csak akkor enyhül a hangulata, ha néha kilátogat a matoráci állomásra.

joga kimondani, hogy nem védi meg valakinek a becsületét.

Náray javaslatán azt a módosítást kívánja eszközölni, hogy mondja ki a törvény, hogy a dorgálási jog csak a gazdának és a gazda helyettesének adatik meg.

Fenyvessy Soma Náray módosítását fogadja el.

A Ház ezután áttért az interpellációkra. Előzetesen az elnök indítványára elhatározták, hogy hétfőn, mielőtt a cselédtörvény részleteit tovább tárgyalnák, a koronázási jubileumról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni.

(Interpellációk.)

Visontai Soma interpellál az amerikai Szomszédos kiállítás ügyében.

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

Sziklay Gtő a pozsonyi töltőgyár ügyében interpellálja a honvédelmi minisztert. Fölmutatja, hogy a pozsonyi gyár rovására az utóbbi időben a Weisz Manfréd-féle csepeli gyárral kötötték szerződést.

Jekelfalussy Lajos kijelenti, hogy a pozsonyi töltőgyárral csak annyiban szerződik, a mennyiben ez gyártóképes. Minthogy a Weisz gyár teljesítő képessége kétszer akkora, mint a pozsonyi és munkabérekben is kétannyit fizet, természetes, hogy nagyobb kontingenst is apott. A szerződést a csepeli gyárral ennek acára csak nyilvános pályázaton hosszabbították meg.

A Ház a választ tudomásul vette.

(A patriárka ügye.)

Batthyány Tivadar gróf igen hosszú beszéd kíséretében Brankovics György patriárka ügyében interpellál és kérdi, hogy hajlandó-e a kormány az odiózus ügyet megvizsgálni. Előzetesen hosszan polemizál Rakovszky Bélával, aki guibb hasonló tárgyú interpellációt terjesztett elő azzal a különbséggel, hogy Rakovszky patriárka pártján volt, míg Batthyány élesen üldözte Brankovicsot.

Az interpellációt, amely 3 óráig nyújtotta az ülést, kiadták a miniszterelnöknek.

A Habsburgok.

Elkobzott bécsi napilap.

Egy érdekes könyv.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 1.

Bécsben, mint onnan táviratozzák, nagy itánést keltett ma délután a rendőrség lázása, amelylyel dohánytőzsdékben, kávéházban és egyéb nyilvános helyeken a *Neues Wiener Journal* ma reggeli számát elkobozta. A lap ugyanis néhány szemelvényt közölt Hermann Bahrnak, az ismert írónak Bécsről szóló munkájából, amelyben éppen nem kedvez a Habsburg-dinasztiának. A cenzori hivatal csak azon vette észre a közleményt és ezért ijedten nagy lázzal gyűjtötte össze a lappéldányokat. Az érdekes könyvnek inkriminált részeit alábbiakban közöljük:

— A Habsburg-házból származó fejedelmek között voltak zseniálisak és jelentéktelenek, vires és csöndes életűek, győztesek és legyőztek, a társaságot kedvelők és a magányba gyök, voltak minden fajta emberek, de valamennyi megegyezik abban, hogy nincs érzékük a jó élet iránt. Talán tulhajtott büszkeségből: nem tudják elviselni azt a gondolatot, hogy meg kell hajolniuk, nem türik az élet parancsát sem, az sem lehet erősebb, mint ők maguk. Nem tudják elképzelni maguknak, hogy laminek lennie kell. Hiszen Isten adta nekik hatalmat s az Isten megismerteti velük és aluk nyi vanítja akaratát. Az a törvény, amit Isteu velük megértet. A Habsburgok tulajdonképpen született művészek. Még mindenik agából alkotta meg a világot. Ahogy elképzelte, úgy kell lennie. Az ő kifejezése legyen a ág. Országok, népek csak az ő anyagát szol-

gáltatják. Arra való a művész, hogy átformálja az anyagot. Amit belülről lát, annak kívül kell lennie. A nagy Jakobinusok nemzetsége az. Mindenik újból kezdi a világot önmagából. Mintha a történet egyszer meg akarta volna própálni, vajjon a szellem egyedül uralkodhat-e? Mert azt a kérdést minden habsburgi feltette magában, vajjon az ő szelleme erősebb-e, mint az igazi világ.

Például Miksa császár. Az idő felkínálta neki, hogy a németek első császára legyen. Ő előbbre tartotta azt, hogy az utolsó lovag legyen. Minden rendben volt már. Miksának csak a kezét kellett volna kinyújtania. Nem akarta. Nem izgatta. Az ilyen nem méltó egy lovaghoz, aminek magát tartotta. És inkább végigvonult az országon, tetszelegve az asszonyoknak, kalandokra készen, mint egy atléta, aki bátor és szeretetreméltó: poétikus alak. Bécsnek szüksége volt a heregre, nem ment oda, nem szerette Bécsöt (mert gyermekkorában atyjával a Burgban elzárva, néhány napig éhezett, míg a cseh Podiebrad kiszabadította.). Ilyen volt mindig: vagy mert, vagy nem mert. Egyszer eszébe jutott, hogy pápa szeretne lenni. Ezt szépnek gondolta. De arra, hogy minden eszköz megvan, hogy nagy császár lehessen, nem is gondolt. Szívesebben élt az ő kora, az élet mellett. Romantikus alak volt.

Aradi bünkrónika.

Szélhámos ovónő. — Kirabolt községi jegyző. — A lilomtipró fiatalembar.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Az utóbbi időben az aradi bünkrónika sok érdekes bűnüggyel szaporodott. A rejtélyes ügyek felderítése nagy gondot ad a bűnügyi osztálynak s a detektívtestület ügyességének eredménye, hogy a bűnösök hamarosan a bűntető igazságszolgáltatás elé kerülnek.

Most ujabban három bűnügyben vezetett eredményre a rendőri nyomozat. A titkosrendőrök egy szélhámos nőt lepleztek le, aki egy volt aradi színésznő nevére szóló gyűjtőíven könyöradományokat gyűjtött. Egy esztendő rablás is napvilágra került a napokban s a rendőrség már nyomában van a tettesnek. Végül a titokzatos lilomtipró is feltűnt a láthatáron és letartóztatása legközelebb már várható. A bűnügyi osztály által vezetett nyomozásról tudósítunk az alábbiakat jelenti:

(A fátyolos hölgy.)

Az elmúlt héten egy lefátyolozott, szőke nő járta be az aradi üzleteket és egy *Dercsényi Etelka* volt színésznő nevére szóló gyűjtőíven könyöradományokat gyűjtött. Az aradi kereskedők egy-két koronát irtak alá a gyűjtőíven s így a fátyolos hölgy csinos összeget szedett össze.

Néhány nappal ezelőtt Pollák József aradi fűszerkereskedő üzletében is megfordult a könyöradományt gyűjtő nő és az üzlet tulajdonosa egy koronát adott át a szőke hölgynek. Amikor a fátyolos nő ruganyos léptekkel és a koronával eltávozott, Pollák gyanakodni kezdett. Eszébe jutott, hogy Dercsényi Etelka, akit neve a gyűjtőíven szerepel, nem is magas és nem is szőke. Jelentést tett tehát a rendőrségnek a titokzatos hölgyről, aki ellen a bűnügyi osztály megindította a nyomozást.

A titkosrendőröknek ma végre sikerült ki nyomozniuk, hogy a gyűjtőíven házaló nő *Hanó Lajosné*, nyugalmazott jegyző felesége, aki jelenleg ovónő és üres óráiban másnak a nevére könyöradománygyűjtő. Hanónét hétfőn megidézik a bűnügyi osztályhoz.

(Kirabolt községi jegyző.)

Körülbelül egy évvel ezelőtt Németh Elek déznai községi jegyző görbe estét rendezett egyik rácvárosi kávéházban. A jegyző késő éjjel hagyta el a kávéházat. Alig haladt néhány lépést, eddig ismeretlen tettesek megtámadták és kirabolták. Körülbelül száz korona készpénzt és 300 korona értékű ékszereket raboltak el tőle.

A kirabolt jegyző jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást. A nyomozás nem vezetett eredményre a mai napig. Ma ugyanis a detektívek egyik aradi zálogházban megtalálták az egy esztendővel ezelőtt elrabolt ékszereket. A nyomozás most az ismeretlen tettesek kézrekerítése iránt folyik s előreláthatólag már a napokban letartóztatják a rendőrség a rablókat.

(A lilomtipró nyomában.)

Megirtuk, hogy nemrégiben egy jó módú iparoscsalád 12 éves leánya ellen egy fiatalember a mikalakai fűzesben merényletet követett el. A leánya szüleinek feljelentése folytán a rendőrség megindította a nyomozást, amelyet helyes irányba egy *Domokos* nevű törvénytörő vezető. A börtönőr ugyanis látta, amint a fiatalember kézen fogva a Maros-töltesen vezeti a kisleányt, beszédbe is ereszkedett vele, mert már régebből ismerte, többször volt ugyanis a fogház lakója.

A titkosrendőrök ezen a nyomon puhatólítottak a lilomtipró után, de nem sikerült letartóztatniuk, mert állítólag megszökött Aradról. Most azután kiderült, hogy az elvetemült ember még mindig a városban tartózkodik. Letartóztatása a közel napokban megtörténik.

Műbirkozóból — kávé.

Weisz Rikárd karrierje.

A Japán kávéház új tulajdonosa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

A bpesti Andrassy-uton levő Japán-kávéház tegnap gazdát cserélt. Eddigi tulajdonosa *Salcer Albert*, aki tíz évig volt a gazdája és szép vagyont szerzett belőle, 140.000 koronáért eladta kávéházát. A vevő — egy híres atléta, Magyarország birkozó bajnoka, *Weisz Rikárd*.

A különös s egyébként nem nagy jelentőségű eset érdekes adalék Budapest lélektanához. Weisz Rikárd, a kiváló birkozó mester, végzett technikus. Pár évvel ezelőtt szolgálta le önkéntesi évét a haditengerészetnél. Egyike az ország legszorgalmasabb atlétáinak s ő a legelső birkozó. Töméredek versenyben vett részt, s csupán egyetlen esetben érték vállalai a küzdőporondot. A kitűnő atléta eddig teljesen a sportnak élt, most azonban merész fordulattal más foglalkozási térre csapott át. Hosszabb tárgyalások után megvette Salcertől a Japán kávéházat 140.000 koronáért s holnaptól kezdve ő fogja üdvözölni a belépő vendégeket az Andrassy-uti kávéház terraszán.

Weisz Rikárd bármilyen jó atléta is, pénze azonban nem igen volt, száznegyvenezer koronája pedig épenséggel nem. Így tehát nem igen kezdetett volna az új foglalkozáshoz, amelyben nagyobb és nehezebb a küzdelem, mint a birkozásnál. Pénze nem volt, voltak azonban jó barátai, köztük *Brüll Alfréd*, a hírneves sportsmann, a magyar atletikai klub páternusa s az apja is pénzes ember.

Amikor megtudták tervét, *Brüll Alfréd* kijelentette, hogy készséggel lesz segítségére a megvalósításban s Weisz apjával, aki szintén kávé, összeadták a szükséges összeget. A híres

atlétá azután befejezte a tárgyalásokat Salcerrel, megkötötték a szerződést, amely szerint Weisz Rikárd tegnapról, június elsejétől kezdve átvette a kávéházat.

Tegnap tehát tízesztendei kávéskodás után nyugalomba vonult Salcer, Weisz Rikárd pedig egy új téren kezdte meg az eddiginél sokkal veszedelmesebb, sokkal nehezebb küzdelmét, mivel eddigelé mindig a győzelem biztos tudatában lépett a küzdőtérre, legfőleg egy kis csonttörést kockáztatott, most azonban sokkal veszedelmesebb és erősebb ellenfelekkel áll harcban s azonkívül még 140,000 koronáját is kockáztatja.

A Japán-kávéház, amely eddigelé speciális művészanya volt, ezentul bizonyára az atléták találkozó helye is lesz. És lesz még egy különös speciálitása is: a Japán az a kávéház ezután, amelyből legveszedelmesebb lesz a kido-batás. Egy 107 kiló súlyú birkozóbajnok intézi az ügyet...

Tűz a vásárhelyi szinkörben.

A veszedelmes Olympia.

Pánik a színházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Urnapiján este 9 órakor tüzkatasztrófa fenyegette azt a sok száz embert, aki a hőmezővásárhelyi nyári szinkörben volt. Csak gyors segítségen múlt, hogy az aradi színtársulat most nyári állomás nélkül nem áll: a vásárhelyi arenában ugyanis tűz támadt, amely kevés híjja, hogy veszedelmes méreteket nem öltött.

Kilenc óra előtt néhány perccel tűz támadt a mozgófénykép vállalat gépezetében. A „Szemtelen tolakodó” című kép bemutatását kezdték meg éppen; pár percig foroghatott a kép, mikor egyszerre megállt a vetített alak. Nagy világosság támadt, s a vetítő helyiségből, mely az erkély alatt, a földszinti állóhely bejáratánál volt, sercegés, ropogás hallatszott s fojtó füst tört elő.

— Ég a színház! Meneküljünk...

— Tűz van!...

Hangzott egy kétségbeesett hang kiáltása. Tele volt a földszint, az erkély, a karzat. Egy pillanat alatt gombolyaggá vált a tömeg. Óriási zürzavar támadt, kétségbeesett kiáltások hallatszottak; asszonyok gyermekeik nevét, férfiak családjukért kiáltoztak, törtetett mindenki a kijárat felé.

A lépcsők torkolatán, az ajtókon ember-ember hátán tolongott; egyesek másokon keresztül buktak le, egész lépcsőn bukfencezték a földszintig.

Voltak, akik aléltan estek vissza ülésükre. Közben harsány hangon kiáltották Kádár Henrik tűzoltóparancsnok s Privitzer rendőrhadnagy:

— Nyugodjanak meg, nincs veszedelem.

De ez nem használt semmit. Fél perc alatt kiürült a szinkör. *Lent sérült embereket, asszonyokat ápolták.* Az izgalom sokakat beteggét tett; sirva, jajgatva menekültek. Nagyobb szerencsétlenség nem történt. Csak a társulat igazgatója, aki a géphez ment, szenvedett a kezén súlyosabb égési sebeket.

— A vetítő gépezetben a celluloid képlemez ért az áram vezetékekhez és lánggra lobbant; az egész tekeres hatalmas lobogással égett, míg a tűzoltó a manimix szerkezettel eloltotta.

A közönség a nagy izgalom hatása alatt távozott a szinkörből. A tűzoltók egész éjjel őrizték a színházat.

Mese

a kolumbácsi légyről.

A kolumbácsi illetőségű legyeknek, ezeknek az oktan szárnyasoknak igen sok válfajuk van. Egyik fajtájuk arról nevezetes, hogy sohase volt Kolumbácson. Hanem itt él, születik és kegyetlenkedik Aradon. Az a passziója, hogy politikusokat csip meg különösen olyanokat, akik Aradnak képviselői voltak, vagy egyébként állanak szoros kapcsolatban Araddal. A legyeknek, a melyek különböző színűek, kiváló érzékük van az iránt, hogy kit hogyan és melyik érzékeny oldalukon csipjenek meg.

Egy ilyen légy, a *Közigazgatási Bizottságocská* megcsipte Barabás Bélát. Fájó, durva csipés volt, a helye mindjárt meggyült.

Csodás jelensége a természetnek, hogy egy ilyen apró fulánk szurása milyen változásokat idéz elő a szervezetben, sőt a kedélyben, az idegrendszerben és a lelki életben is. Barabás Béla a csipés hatása alatt egész másként látta a világot. Körülötte, Aradon, csupa nyávogó macskákat látott, a melyek csunyan hegyezték feléje a karmaikat. Apróbb és nagyobb macskákat, a melyek nyávogása egyáltalán nem

áruolta el, hogy valaha éljenezni és tapsolni tudtak.

S Barabás Béla a látványtól iszonyodva, azt mondta:

— El innét! Az oroszlanok közé vágyom, hogy harcoljak velük!...

El is jutott az oroszlanok közé. De az oroszlanok nem voltak olyanok, a minőknek gondolta. Nem voltak vérszomjas, rettenetes, üvöltő urai a pusztának; fogatlan oroszlanok voltak, a melyek vér helyett titkos tanácsosi címekre, rangokra szomjaztak s engedelmesei csókolták a kezeket, a melyek június 8-ára ezeket szét fogják osztani. S a légycsipés bódulatában borzasztót látott Barabás. Ő is ott volt az alázatos oroszlanok között...

S a mikor a csipés fájdalma enyhült, a hatása oszlott, Barabás ezt mondotta magában:

— Eh, mégis jobb a vidéki macskák között. Azok durvábbak, neveletlenebbek, de mégse olyan éhesek, mint az oroszlanok...

Krivány házasodik.

Mégsem házasodik.

El, külföldre!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Körülbelül egy hete, uton útfélen beszélük, hogy Krivány János, az árvapénztár volt pénzárnoka lassanként fátorgott vet a multra, s abban az új életben, amelybe kezd, nem fog egyedül megindulni. A javakorbéli embernek hamarosan tüzet fogott a szíve, s már ki is szemelte azt, a kivel együtt fog bolyongani az élet útjain.

Abban a néhány szomorú hónapban, amelyet kiszabadulása óta otthon betegen töltött, sokszor meglátogatta öreg szüleit Kaltenhuberné, a háziasszony, a kinek most van folyamatban a válópere Kaltenhuberné szívesen és szeretettel beszélgetett a beteg Kriványnyal. Sokszor vigasztalta s a gyakori találkozásnak az lett vége, hogy Krivány beleszeretett a még mindig szép és csinos asszonyba.

Annak a gondos ápolásnak, amely Kriványt körülvette, meg lett a foganatja. Krivány az utóbbi időben teljesen meggyógyult s néha néha kijár az utcára is. Mióta háziasszonya iránt gyengébb érzelmeket táplál, többet ad a

külsejére is. Csinosabban öltözködik s hetenként 3—4-szer is borotválkozik. Különbö ez volt az, amivel az első gyanút felkeltette maga iránt. A szomszédok már hetek előtt sugdostak erről a kötetlen frigről s azt is tudni vélik, hogy az asszonyka egy cseppet sem idegenkedik a házasság eszméjétől s ha Krivány megkérné, nem mondana nemet.

A házasságnak ugyan egyelőre akadálya van, mert Kaltenhuberné még nem vált el véglegesen az urától, de a per, amely évek óta húzódik, befejezéséhez közeledik. Mihelyt kimondja ebben a válóperben az utolsó szót a Kuria, meglesz az esküvő is.

Munkatársunk az érdekes hír hallatára felkereste Krivány Jánost, aki a következőleg nyilatkozott az ő nősülésével kapcsolatba hozott hírekre vonatkozólag:

— Nem tudom mi lehet az oka, hogy velem folytonosan foglalkoznak az emberek? Véttem, megbűnhődtem, megkívánhatom hát, hogy békén hagyjanak. Az a hír, mintha nősülnék, nem felel meg a valóságnak. Az ilyesmi sohasem egy emberen áll s nekem pedig eszem ágában sem lehet az ilyesmi. Hiszen állásnékül való szegény ember vagyok, aki legalább a mostani viszonyok között mindenre gondolhat, csak nősülésre nem. Most hogy visszanyertem egészségemet, munka után nézek. Több külföldi vállalatához küldöttem már régeb-

ben ajánlatot s ezek egynémelyikére választ és ajánlatot is kaptam. Így tehát rövid időn belül külföldre fogok utazni s remélem, hogy az emberek végleg meg fognak bocsátani és elfelejtene.

Krivány tehát megcáfolja a róla szállongó híreket, de hisz az természetes is. A legbensőbb titkait senki sem szereti őszintén feltárni s a cáfolat dacára sincs kizárva, hogy a gazdátlan híresztelések egy szép napon szinte észrevétlenül valóra válhassanak.

Bulletin.

— A válsághoz. —

Széll Kálmán főorvos jelenti:
A beteg állapota válságos. Láz: 48 fok. Érvetés 67.

A hadnagy ur kardja.

Ismét katonai brutalitás.

Összekaszabolt mérnök.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 1.

Néhány év óta mind erősebben hangzik fel az az óhaj, hogy a katonatisztek szolgálaton kívül ne viseljenek kardot. Ez minden másoktól eltekintve üdvös volna már csak azért is, mert megszüntetné az oly gyakran előforduló katonatiszti brutalitásokat és vérengzéseket. Alig mulik el hét, vagy hónap, hogy ilyenről hirt ne adnának a lapok. Különösen pedig Szeged városa az, amely e téren erősen vezet. A brutalitásoknak legalább háromnegyed része Szegeden történt.

Ma ismét egy katonatiszt vérengzéséről ad hírt tudósítónk. A színhely természetesen Szeged, hőse egy Hauer Jenő nevű honvédhadnagy, áldozata pedig Kozma Henrik mérnök, aki a számtalan kisebb sérülésen kívül három életveszélyes sebet is kapott.

Az esetről különben tudósítónk a következőkben számol be:

Ma éjjel harmadfél órakor nagy társaság tért be a „Próféta” kávéházba. A társaságban voltak Hauer Jenő honvédhadnagy és Kozma Henrik mérnök is. Egy darabig csendben folyt a mulatozás, mikor egyszerre a társaság egyik tagja összeszólkkozott a hadnagygyal. Kozma békíteni akarta őket, de eközben valami sértő szót használt a hadnagyra. A hadnagy erre a mérnököt arcul ütötte és midőn ez visszaakarta ütni, a hadnagy kirántotta kardját és össze-vissza kaszabolta, úgy hogy számos sebből vérzett, amelyek közül három életveszélyes.

A társaság tétlenül nézte a kaszabolást. Csak mikor a mérnököt egészen elborította a vér, lépett közbe a társaság több tagja és megakadályozta a további vérengzést. A hadnagy azután nyugodtan visszadugta hüvelyébe a kardot és eltávozott.

Nagy fetűnést keltett, hogy a társaság tagjai — nem tudni mi okból — se a mentőket, sem orvost nem hívtak a sebesülthez. Ugy látszik, hogy az egész ügyet titokban akarták tartani. Ők maguk mosták ki és kötözzék be a sebeket, azután pedig lakására szállították az életveszélyesen megsebesült mérnököt.

Hauer ma egész nap nem mutatkozott az utcán. Felettes hatósága megindította ellene az eljárást.

Az orvosság, mint olyan.

Elítelt aradi kuruzslónő.

Humor a bíróságnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Az igazságügyi palota komor falai között sokszor megcsillan az akasztófa-humor, de annyi humor vajmi ritkán akad egy-egy tárgyaláson, mint a mennyit ma a büntetőjárásbíró előtt Macsányi Mária kuruzslónő tanusított.

A panaszos Boér Giza, egy formás kis szobacica volt, a ki a szívbéli ügyeitől kezdve a fejfájásáig minden dolgát a vádlottal bonyolította le csengő koronáért. Miután azonban a bevett orvosságoktól még rosszabbul lett, s a kártyavetésből kikivánczozó igazság is csalásának bizonyult, megtette az asszony ellen a feljelentést.

Macsányi Mária erőteljesen tiltakozott a kuruzslás vádjá ellen. Igaz ugyan, hogy három forintért orvosságot adott el Boér Gizának fej és gyomorfájás ellen, de hiszen ez olyan medicina, hogy hetedhét országon híre van. Ő maga is úgy hozatja.

— Khun a cédulája! — mondta, s ezzel egy sárga lepedő nagyságu papírost huzott ki a köténye alól s oda nyomta a bíró elé. A reá nyomott kiállításírmekre mutatva diadalmasan szólt:

— Nézzen ide! Ezek itt királyok, ni. Hát ha ezeknek jó volt az én orvosságom, jó volt ez ennek is — és megvetőleg nézett végig a panaszoson.

— Hogy lehet, hogy még is beteg lett tőle a panaszos? — kíváncsiskodott a bíró.

A kuruzslónő a csipőjére rakta a kezét s kihívóan szólt:

— Mit, hogy az én orvosságomtól? Hallja e bíró ur? Mondok valamit! Ha igazságot akar tenni igazán, szívből — vegyen be egy kicsit a medecinámból.

A különös kívánság óriási derűtséget keltett, de Macsányi Mária hiába kínálgatta olyan jó szívvvel az orvosságot, a bíró csak nem állt kötélnék. Ellenben előhozatta a bünjeleket. Mikor Macsányi Mária meglátta az üvegjeit, majd, hogy sirva nem fakadt örömeiben.

— Ezek az én drága orvosságaim — szólt s elkeseredetten csókolta a flaskókat. Ugye vissza kapom őket, bíró ur? — érdeklődött azután — s máris dugdosni kezdte az üvegeket.

— Hohó, nem addig van az! — kiált rá a bíró. — Tegye csak vissza, ezek itt maradnak.

Macsányi Mária gyanakodva nézett a bíróra, majd szemhunyoritva mondta:

— Ertem no! Nem meri tőlem nyíltan elfogadni. Hát csak tegye el bíró ur. Jó dolog ám ez, jó lesz gondját viselni.

Ilyen, s ehhez hasonló mederben folyt le az egész tárgyalás, amely megérdemelte volna, hogy belépti-díj mellett hallgassák végig. A nevetőgörcsötől ötször is eltört a jegyző kezében a toll, s a bíró kimerülten ült a székén, mikor már az ítélőhozatalra került a sor.

De végül is, miután a törvény törvény s Zih bíró is csak bizonyos fokig érti a tréfát, negyven korona pénzbüntetésre ítélte a jó humoru kuruzslónőt.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap június 2-án délután három órakor, a kör helyiségében (Szabadság-tér 7. sz. 1. em.) tartja rendes évi közgyűlését, a melyre a kör összes

rendes, tiszteletbeli és pártoló tagjait meghívja és minél számosabb megjelenésre kéri Tedeschi Victor, elnök.

(*) Az „Székes Sándor Társaság” e hó 2-án d. e. 11 órakor értekezletet tart a színházi sör-csarnokban.

(*) Az aradi pincér-egylet alapszabályai. Az aradi pincérek segélyező- és elhelyező-egylete megváltoztatta alapszabályait és a tanács elé terjesztette. A tanács mai ülésén foglalkozott az egyesület módosított alapszabályaival és azokat jóváhagyás végett felterjeszti a belügyminiszterhez.

(*) Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap d. u. 3 órakor tartja rendes választmányi ülését, melyre a tagok, a tárgy fontosságánál fogva, pontos megjelenését ezuton is kéri az elnökség.

Csend legyen!

Ez ist erreicht!

Lumpok, sirjatok!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Már régebben nagy gondot okozott a hatóságnak az, hogy a csendháborításról nincsen megfelelő szabályrendelet. A kihágási bíróság időről-időre a kihágási törvény egyes paragrafusait alkalmazta azok ellen, akik viselkedésükkal csendháborítást követtek el. A kihágási törvény azonban sok esetben nem tartalmaz büntető intézkedést, mert hézagos. A kihágási törvény például nem bünteti azokat, akik esztétikamentes szidalmakkal háborítják fel a közönséget.

A torony alatt gondokba merülve jártak eltek az illetékes tényezők és nem tudták, hogy mitévők legyenek. A kihágási törvényt nem revizionálhatják, mert ez nem a város hatáskörébe tartozik. A kormányhoz felírni pedig nem érdemes, mert felíratra a kormány meg sem mozdul. Vagy ha már akar is valamit tenni, évekig eltart, amíg törvényerőre emelkedik a módosítás.

Egyszerre eszébe jutott valakinek, hogy szabályrendelettel lehet a bajon segíteni. Egy jó, finom szabályrendelettel, amelynek címe: A csendháborításról szóló szabályrendelet. Ezzel el lehet kerülni azt, hogy bárki is büntetés terhe nélkül csendháborogjon. Az eszme tetszett és azonnal a kivitelhez fogtak. A kapitányi hivatal magára vállalta a szabályrendelet elkészítését és a mai tanácsülésen már foglalkoztak is az új szabályrendelettel, amely egygyel szaporítja a szabályrendeletek óriási tömegét.

Az új szabályrendelet kimondja azt, hogy nyilvános helyeken, utcákon, utakon az éjszakai nyugalmat háborgató zajt nem szabad okozni. Tilos a nyilvános járműveken: bérkosikon, lovasuton, vasuton a közrendet és az utazó közönség nyugalma háborgatni, vagy egyes személyeket közbotrányt okozó viselkedéssel megsérteni. Végül tilos nyilvános helyeken illetlen kifejezéseket vagy közundort keltő szidalmakat használni.

A tilalom ellen vétők legkisebb büntetése egy korona, a maximális büntetése pedig száz korona, nem fizetés esetén pedig öt napi elzárás. A tanács az új szabályrendeletet a jogügyi bizottság elé terjeszti, hogy tanulmányozza és esetleges javításokat eszközöljön rajta. Azután a közgyűlés elé kerül a szabályrendelet, amelyet végül jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztenek fel.

Tudvalevő dolog, hogy minden jogszabály forrása a gyakorlat. Ennek a jogszabály erejével bíró szabályrendeletnek is a gyakorlat a forrása. Például az illetlen kifejezéseket, vagy közundort keltő szidalmakat, a lovasuti kalau-

zok gyakorolják. Éjszakai nyugodalmat háborgató zaj az éjjeli lumpok gyakorlatában van meg. Az utazó közönség nyugalmanak megzavarását oldalba lökésekkel és tyukszemre való taposással nagy előszeretettel gyakorolják egyes emberek. Ez a sok gyakorlat érlelte meg a szabályrendeletet, amelynek értelmében csendháborítani büntetés terhe mellett tilos.

Most csak az a kérdés, hogy a szabályrendelet életbe léptetése alkalmával csend lesz-e a Rácvárosban és hogy az ottani lakók nem fognak-e panaszkodni csendháborítás miatt?

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A makói színház új igazgatója. A makói Hollóssy Kornélia-színháznak a folyó év őszén új igazgatója lesz. Makó Lajos szegedi színház igazgató vonul be Makóra a társulatával. A színházban most Nádassy József soproni színház társulata működik s annak kellett volna ott maradni az őszi szezonra is, a két igazgató azonban egymás között megegyezett, hogy az őszi szezonra állomást cserélnek. Makó Lajos őszi állomása Orosháza lett volna s ezzel cserélte el a makói színház. Makó Lajos augusztus 30-án nyitja meg a makói színházat, amelynek a most folyó idényét e hó 20-án fejezi be Nádassy József, ősszel Makó Lajos.

Tárlatzárás előtt.

A kiállítás mérlege.

A művásár eredménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Holnap, vasárnap este bezárulnak az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat tavaszi kiállításának kapui. A művészársaság sikerrel megküzdött az első nehézségekkel s bebizonyította, hogy minden irányban képes megfelelni annak a nagy kulturmisszióknak, amelynek betöltését magára vállalta. Noha a tárlat szezonvégen nyílt meg, amikor mindenki fürdőzésre tartogatja a pénzét, úgy a művásár, mint a közönség érdeklődésének felköltése varakozáson felül sikerült s noha a művészársaságnak a tárlat így is anyagi áldozatába került: bebizonyosodott, hogy ez az agilis kultúregyesület megérdemli a legmesszebbmenő támogatást úgy a hatóságok, mint a nagyközönség részéről.

A művásárlások eredménye a következő: Pásztor János „Bányász” című szoborművét megvette Wolff Jenő, Pataky László „Búsuló juhász”-át Solymossy Lajos báró, Conrad Gyula „Csendes vizeken” című rajzát Ring Géza, Klammer Mariska „Carlo” című festményét Kintzig Jánosné, Komáromi Kacz Endre „Viharos tenger” című képét megvásárolta Stengl Andor, Neogrady Antal „Téli séta” című vásznát Bécsy Dezső, Pásztor János „Ismerkedés” című szoborművét Solymossy Lajos báró, Illencz Lipót „Müncheni háztetők” című képét Faragó Rezső. Solymossy Lajos báró megvásárolta Strobl Zsófia „Spanyol nő”-jét, Balla Frigyes „Finom dohány” című képét, Albert Andor „A magyar szent korona átadása” című reliefjét, Basa Jenő hatalmas képét, az „Énekes”-t, Rottmann Mozart „Készülődés a templomba” című vásznát, Greguss Imre „Toborzó”-ját és Telepy Károly veszprémi tájrészletét. Pásztor János egyik szobrát megvette özv. Kintzig Ferencné, Anyos Viola „Lapdarózsák” című képét Bécsy Dezső, Keményffy

Jenő „Kertben” című festményét Kintzig János, Vesztróczy Manó „Kártyázók” című nagy vásznát Stengl Andor, Berkes Antal sziget-szt-miklósi részletét Bécsy Dezső és Poll Hugó „Malompatak” című pasztelljét Kintzig Jánosné. Ezekon kívül még tizenkét képre folyik az alku.

A sikerült tárlat nyolc alapító tagot szerzett az egyesületnek. Alapítók lettek: Kintzig Jánosné, Solymossy Lajos báró, Keményffy Jenő, Tagányi Sándor dr., Pataky László, Gutzjahr Mihály, Komáromi Kacz Endre. A rendes tagok száma a tárlat alatt tizenötöt szaporodott. A kiállítást az iskolalátogatásokkal együtt 2749 személy látogatta, köztük Aradváros vezető személyiségei épügy, mint a munkásszótályból valók.

A tárlat még a holnapi nap folyamán megtekinthető lesz. Holnapután már visszaszállítják a műtárgyakat a Műcsarnokba.

Amibe belebuknak.

ALKOTMÁNYBIZTOSÍTÉK
HOSSZULEJÁRATU KÖLCSÖN
TITKOS VÁLASZTÓJOG
LÉTSZÁMMELEÉS
PROGRESSZIV ADÓ

A nő-riporter beszélgetései.

Lapunk, a minden oldalról jövő sürgetéseknek eleget teendő, szerződtette az első női munkatársat. Munkatársnőnk, Bánath B. Riza megkezdte az intervjúolásokat, amelyek abban különböznek egyéb hírlapi beszélgetésektől, hogy amíg ezekben többnyire az intervjúolt cseveg, Bánath B. Riza intervjúiban többnyire ő maga beszél.

Elsőnek természetesen a polgármestert faggatta, az orfeumok kitiltása ügyében. A riporternő első debütjét itt adjuk:

A polgármester az orfeumokról.

(Saját tudósítónőnkől.) A városházán már megkezdtek az ugynevezett ingujjas hivatalos órákat, aminek, a nagy melege való tekintettel, maga a polgármester is hódolt. Mikor beléptem, a hölgy láttára a polgármester a kabátja után kapott. Siettem fölvilágosítani, hogy csak újságíró vagyok, a mire a polgármester nemcsak hogy a kabátját mellőzte, de a nyakát is kiszabadította a keményített vászon-páncél alól. Nem haboztam a polgármesternek kijelenteni, hogy szivarozom, aminek konzekvenciát a polgármester le is vonta. Sajnos, az olcsóbbakból nyújtott, ezzel az indokolással:

— Azt hiszem, *harisnyakötős* szivart egy hölgynek adni talán illetlenség lenne...

A sikerült ötletért a polgármester vállait megveregetve, megkezdtem a beszélgetést:

— Ugy hallottuk, hogy a város nyárra is ki akarja tiltani az orfeumokat. Csodálatos, hogy mire nincs a városnak gondolja. A vízvezetékekkel perel, a lóvasúttal nem boldogul és siet az orfeumokról szabályrendeletet csinálni. Egészen a parlamentet követi. Az is azért csinál különböző apró ügyeket, hogy a nagy dolgokra ne érje rá. Hát van valami a dologban? Nekem megmondhatja...

— A polgármester: Igen, volt szó erről.

— Hát az orfeumoktól féltik a várost? Az erkölcsöket? Nagyszerű dolog. Nekem volt egy unokabátyám, kedves podeszta, aki nagyon szabadon szokott beszélgetni velem. Az azt mondta: amelyik leányt a ballépésektől féltetni kezdik, az már körülbelül túl is van rajta. Nem gondolja, hogy Arad már sokkal erkölcselenebb, semhogy az orfeumok rontatának rajta?

A polgármester: Mindegy. Nekünk kötelességeink vannak.

— Podesztám drága, maga naiv, akár egy hal. Mi a hatóság kötelessége? A polgárok érdekeit szolgálni. Azaz azt tenni, ami a polgároknak jól esik. A polgároknak pedig jól esik, örömet szerez az orfeum. Különben nem tudnának annyira oda. A hatóságnak tehát nem tiltani, sőt ellenkezőleg, idecsalogatni kellene az orfeumokat.

A polgármester: Hat a színház?

— A színház, a színház. A kulturmisszió, meg az egyéb hülyeség, ugy-e? A színház a művelt emberek szellemi tápláléka. A színház a mindennapi ebéd, illetőleg vacsora, az orfeum pedig a kaviár és egyéb, a dózsöléshez használt eledelek. Amiért én néha dózsölök: azért csak nem fogom a rendes vacsorázást elhagyni? Aki az orfeumba megy, csak nem lesz hűtlen a színházhoz? Sőt ellenkezőleg: éppen azért, hogy az örökös színházat ne unja meg az ember, kell, hogy időnkint az orfeumba sülyedjenek. Tehát egyenesen a színháznak érdeke, hogy orfeum legyen.

A polgármester: De az orfeum mégis alantjáró, trágár dolgokat művel, kétértelműségeket kultivál.

— Szeretem a hajnalt! A trágár, kétértelmű dolgok is csak úgy tudnak vonzani, ha ötletesek. Ötlet nélküli disznóságért, pornografiáért csak a föl nem világosított diák-gyerekek törlik magukat. Az ötletnek pedig, ha jó, nem büne, ha illetlen, frivol. Frivol? Oregem, ma már akármelyik asszonytársaságban legalább is olyan *geil* dolgokról beszélnek, mint az orfeumban. Mért tilos hát azt nyitani, a lámpák előtt elmondani, illetve meghallgatni?

A polgármester: Akármint van, a színháznak az orfeum konkurenciát csinál s nekünk mégis a színház mellé kell állani.

— Sőt átellenében. A színház nemcsak hogy konkurenciát csinál az orfeumnak, de egyenesen adoptálja az orfeumot. A színház látta, hogy az orfeum csemege a közönség előtt, ő maga is orfeumot csinált. Mondja, látta a Vig özvegyet? No, ne haragudjon ezért a kérdésért. Egy polgármestertől mindent föl lehet tenni. A híres Vig özvegy harmadik felvonása nem egyéb, mint egy darab orfeum és egy kis izé. Azok a bizonyos nyári darabok sem egyebek, mint felvonásokba fércelt orfeumszámok, brettli-produkciók. Hát ha az embernek a színházban szabad orfeumot látni, mért nem nézheti meg az orfeumot az orfeumban?

A polgármester: Hja, szerkesztő néni, a vidéknek nincsen annyi intelligens publikuma, hogy mindakettőnek jusszon. S ha az orfeumba megy a publikum, a színház üres marad.

— Ugy emlékszem, ezt már elmondta, de újra téved. Ez tiszta konkurrencia dolga. Akár színház, akár orfeum: a publikum oda megy, a hol több csábítót talál. Ha a színháznak slágere van, hiába van itt a brettli. S a színháznak változatos a műsora, az orfeum meg szegényes repertoárral jön. Igen, a színházat szorítani kell a konkurrenciára! Ha az orfeumokat nyárra is kitiltják, ez csak elkényeztetni, elrontja a színházat. Elcsépett, olcsó dolgokat ad, csak hogy ép előadásokat tartson. De ha konkurrálni kell neki, mindjárt másféle lesz! Élvezet lesz a lovarda tető alá járni...

Mialatt ezeket mondtam, a polgármester az asztalához ült és zavartalanul folytatta A Westinghouse gyár multja, jelene és jövője c. emlékiratát. E gyöngéd figyelmeztetésből megértettem, hogy a beszélgetés véget ért, a mire, a polgármesteri fogalmazó arcát barátságosan megsimogatva, összeszedtem a jegyzeteimet és ajánlottam magamat. A fogalmazó igen csinos fiú, csak brutálisan felkötött bajuszt visel. Juj!

A kéziratot, helyesírási szempontból, megfésülte: Robotos.

A kormányválság.

A lappangó krízis. — Izgalom a folyosón. — A pártkörök hangulata. — Megint Polónyi. — A király a fővárosban. — Új pártalakulások. — Titkos értekezlet. — Az Aradi Közlöny cikke.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 1.

Az Aradi Közlöny-nek mai szenzációs híradását ma már megerősítették a legbeavatottabb politikai körökből származó értesülések. *Kormányválság van* és ezt a tényt csak leplezgethetik a kormány tagjai akik a válság nyílt kitörését a koronázási jubileumra való tekintettel legalább napokra ki akarták tolni. Fordulat éppen a történeti évforduló miatt csak június 8-ika utánra várható és előreláthatólag a király budapesti tartózkodása idején dől el, megy-e a kormány, avagy marad?

A válságról szóló távirati tudósításunk a következő:

Az alkotmánybiztosítékok.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök holnap ismét Bécsbe megy. Könnyen megeshetik vele, hogy mint miniszterelnök megy be a király elfogadó szobájába, de mint miniszterelnök többet nem jön ki. A válságos helyzetet ma már a kormány lapjai sem tagadják; az egyetlen „Budapest”, a függetlenségi párt hivatalos lapja még „szilárd”, a többi különféle változatban éneklő a circum dederuntot és huzza a halálharangot a kormány felett. A válság okául az alkotmánybiztosítékok visszautasítását adják és mint nagy újságot jelentik, hogy a király a biztosítékok helyett az általános választói jog behozatalát sürgeti.

Május 11-én, *Andrássy* Gyula gróf hazatérte után megírtuk és akkor erősen cáfoltuk, hogy a király nem hagyta jóvá *Andrássy* javaslatát és felvetette azt a kérdést, hogy miért nem terjeszti elő az általános választói jogra vonatkozó javaslatot, melynél külön alkotmánybiztosítékot nem tud képzelni?

Andrássy akkor Bécsből hazajövet azonnal le akart mondani és ha a kormány csakugyan az alkotmánybiztosítékok miatt akart volna bukni, akkor módjában lett volna *Andrássy*-val együtt elmenni. De a kormánynak eszeágában sem volt lemondani és az egész kabinet kapacitálta *Andrássy*-t, hogy maradjon, sőt közös megállapodással meg is csinálták a kibuvót.

A király ugyanis az eléje terjesztett javaslatok egyikének megadta az előszankciót. Ez a javaslat a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről, illetőleg az államjogi közigazgatási bíróság felállításáról szól. Elhatározták, hogy *Andrássy* egyelőre ezt a javaslatot fogja megnyugtató betérjeszteni és a betérjesztés alkalmával a király kívánságához képest őszre be fogja jelenteni a javaslatot az általános választói jogról. A többi alkotmánybiztosítékokról pedig egyelőre hallgatni fognak.

És ime, három héttel utóbb nyíltan bevallják, hogy a király nem járul a tervezett alkotmánybiztosítékokhoz és ezen az alapon válságosnak jelzik a helyzetet.

A kiegyezés miatt.

A mostani bevallásból azonban csak a „válság” igaz: az indokolás hamis. Ha a kormány most bukik, akkor az alkotmánybiztosítékok kérdése csak ürügy, az igazi ok a kiegyezés kérdésében rejlik.

Mikor *Wekerle* most legutóbb Bécsben járt, egészen megváltozott helyzettel találta magát szemben. *Beck* osztrák miniszterelnök ugyanis a választások eredménye folytán többség nélkül áll és egyszerűen Magyarország rovására akar magának többséget csinálni, esetleg az egész Reichsratot maga mögé sorakoztatni. A választások előtt az osztrákok meglehetősen konciliánsak voltak, de most a legridegebb visszautasító álláspontot foglalják el. *Beck* kijelentette *Wekerle*-nek, hogy ő csak úgy egyezik, ha husz évre szól a megegyezés. A bank különválasztásáról szó sem lehet és közbeeső vámvonalfelállításáról ne is álmodjanak. A kvótát pedig az egész huszéves kiegyezés tartamára újból állapítsák meg, ami nyilván annyit jelent, hogy ezt is fel akarják emelni. Más engedményt nem tesznek, minthogy belemennek a fogyasztási adók különválásába és a közös államadósság magyar részének konvertálásába. Ezen az alapon *Beck* most már tárgyalt volna, de ez *Wekerle*-nek nem kellett és az ő kívánságára mentek szét úgy, hogy a tárgyalások folytatására még határidőt sem állapítottak meg.

Az első lemondás.

A dolgok ilyen állása mellett ment *Wekerle* a király elé és bejelentette, hogy ezek között a változott körülmények között ő képtelen kiegyezést kötni, még ha akarna is; mert a függetlenségi párt egy nagy részének magatartása nagyban megnehezíti az ő helyzetét. Ezért fel is ajánlotta ő felségének a maga lemondását és egyben utódjául *Kossuth Ferencet*, vagyis tiszta függetlenségi kabinetet ajánlott, mondván, hogy a függetlenségi *Kossuth*-nak megteszik azt, amit tőle megtagadnak.

A király azonban nem fogadta el a lemondást, hanem meghagyta *Wekerle*-nek, hogy odahaza tájékoztassa önmagát, illetőleg a mértékadó politikusokat és értesse meg velük, hogy a kormánynak a vállalt kötelességeket teljesítenie kell, nevezetesen meg kell csinálnia a kiegyezést, az ujoncjutalék felemelését és az általános választói jogot és csak azután menjen el. De azt is különösnek találja a király, hogy a 67-esek vagyis — mint ő mondja — az ő hivei ellenzékben legyenek a függetlenségiakkal szemben.

Zavarok a 48-as pártban.

Wekerle hazajött és kénytelen-kelletlenül elmondotta a király izenetét az általa beavatandónak vélt politikusoknak és így csakhamar a pártokban köztudomásra jutott, hogy baj van. A főbaj a függetlenségi pártban támadt. Míg a párt egy része ujjongva fogadta az esetleges függetlenségi kormány hírért, addig a higgadtabb része rögtön képtelenségnek jelezte, hogy holmi 67-es ellenzék nemzetibb legyen a függetlenségi kormánynál és többségnél. *Batthyány Tivadar* ügyvezető alelnök maga hirdeti, hogy ő nem akar részes lenni a függetlenségi eszmék lejáratásában és ezért adta

be *Kossuth*-nak lemondását az ügyvezető állásról és jellemzi a helyzetet, hogy *Kossuth* sem a párt elé nem terjeszti a lemondást, sem egyetlen szóval nem biztatta *Batthyány*-t maradásra.

Andrássy és *Apponyi* is osztják *Batthyány* nézetét és nagykönnyen megeshetnek, hogy kormányválság esetén nemcsak a koalíció, hanem a függetlenségi párt is szétmenne és például *Apponyi* meg sem maradna a tiszta függetlenségi kabinetben.

A júniusi ünnepély kérdése nagyon alárendelt szerepet játszik a válságban. Nem is igaz, hogy a király nem jön Budapestre. Biztos értesülésünk szerint a király június hó 6-án este fél nyolc órakor különvonaton érkezik Budapestre és — ha a válság akuttá válik — itt Budapesten fogja elintézni.

Titkos értekezlet.

Parlamentí tudósítónk a Ház folyosójáról a következő jelentéseket küldi:

Tegnap igen keményhangu félhivatalos nyilatkozatban kerekén lecáfolták azt a hírt, hogy *Kossuth* Ferencnél néhány nappal ezelőtt a függetlenségi párt vezetési konferenciát tartottak, melyen egyenesen felszólították a párt elnökét, hogy hagyja el a miniszteri széket, mert az alkotmánybiztosítékok elhuzódása miatt ez a párt tekintélyének a felőrlődésével jár. Az is köztudomásra került, hogy *Kossuth* ez a felszólítás igen kellemetlenül érintette s idegesen azt válaszolta, hogy bízzák csak rá, ő tudja legjobban, mikor menjen és meddig maradjon. A képviselőház folyosóján ma igen derűs kommentárokkal kísérték a félhivatalos dementit, amely szerint *Kossuth* két nap óta még csak nem is beszélt függetlenségi képviselővel. Konstatálták, hogy az említett értekezlet csakugyan megvolt, a lefolyásáról beszámoló tudósítások is megfelelnek nagyjában az igazságnak s többek közt *Ugron Gábor*, *Nagy Dezső*, *Szatmári Mór*, *Ráthay László*, *Hoitsy Pál* és még többen vettek azon részt.

Polónyi keze.

Egy reggeli lap szerint a koalíció kebelében új pártalakulás készül, sőt már be is fejeződött s ebben *Andrássy* Gyula gróf, *Apponyi* Albert gróf, *Holló Lajos*, *Batthyány Tivadar* gróf és *Rakovszky* István vennének részt. Az új többségnek pedig — *Széll Kálmán* volna a vezére. A képviselőházban ezt a kombinációt rossz tréfának mondják.

— Mégegyszer megegyünk a békát — mondta az egyik függetlenségi politikus — azért, hogy *Rakovszky* István és *Széll Kálmán* legyen a miniszter?

A folyosón különben sokat beszéltek ma *Polónyi Géza* szerepléséről. Ami zavar az utolsó időben történt, azt mind a bukott igazságügy-miniszter intrikáira vezetik vissza.

— Mindennek ő az oka. — mondta az egyik képviselő — miért nem vette bele a pakumba az alkotmánybiztosítékokat?

— Hiszen benne van! — válaszolták neki.

— Dehogyan van. Csak a trónbeszédben van nyomuk. És ha nincs róla szerződés, akkor az nem is garancia.

Polónyi néhány hete már Budapesten tartózkodott s az estéit rendszeresen *Visontai Soma* és *Molnár Jenő* társaságában a Hangli-kioszkban töltötte. Ma aztán — úgy beszéltek — elutazott Gasteinba. Re bene gesta.

Justh és Günther a válságról.

A képviselőház folyosóján *Justh* Gyula elnök ma a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Felesleges találgatni, hogy volt-e konferencia *Kossuth* Ferenc lakásán, vagy

se. Annyit mondhatok, hogy ha nem lesz alkotmánybiztosíték, akkor megy a kormány, még pedig az egész kormány, mert *Andrássy* egyedül nem bukhatik.

Több képviselő *Günther* Antal igazságügyminisztert ostromolta meg a kérdéssel, hogy van-e válság? *Günther* erre így felelt:

— Ne fessétek annyira a falra a válságot. Annyit beszéltek róla, hogy egyszerre csak itt lesz.

Andrássy Gyula ma kijelentette, hogy a lakomán mondott beszédjéről megjelent tudósítások nem fedik a valóságot és hogy meg fogja azokat cáfolni. Cáfolat ugyan nem jött, de hír szerint *Andrássy* Bécsbe olyan jelentést küldött a vacsoráról, amely szerint a válság közelségéről szó nem esett.

Közgazdasági párt alakulása.

Egy estilap értesülése szerint a függetlenségi párton azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az általános választói jogról szóló reform keresztül vitelével oly progresszív közgazdasági programmu pártot alakítsanak, amelynek a nemzeti konszolidáció volna a célja. A partalakulást azzal indokolják, nem valószínű, hogy a felség jogok tekintetében az uralkodó az álláspontját akár az általános választói jog parlamentjével szemben is meg fogja változtatni. A függetlenségipárt azzal, hogy az alkotmányt megmentette politikai misztiót teljesített, tekintet nélkül arra, hogy mit hoz a jövő. Most csak az a kérdés, hogy ezután az áldozathozatal után megelégedjék-e azzal a ténnyel, hogy megmentette az alkotmányt az abszolutizmustól, most pedig elvérezzen. Az új párt állítólagos hiveinek felfogása szerint örület volna a közjogi magatartás miatt elvérezni s ezért szükséges, hogy a parlament két leghatalmasabb pártja a függetlenségi és alkotmány párt blockot képezzen oly program alapján, amely nem zárja ki a közjogi kérdéseket, de nem is élesíti ki őket, hanem inkább a közgazdasági kérdéseket tolja előtérbe.

Az Aradi Közlöny cikke a pártkörökben.

Dacára a hivatalos cáfolatnak és annak el lenére, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma a Ház folyósóján az izgatott képviselőket azzal a kijelentéssel igyekezett megnyugtatni, hogy válságról egyáltalában nincs szó, valamint annak dacára, hogy *Andrássy* Gyula mai kijelentése szerint az alkotmánybiztosítók előzetes szankcióját semmiféle határidőhöz nem kötötte: komoly politikai körökben igen aggasztónak találják a helyzetet.

Az esti órákban a pártkörökben mindenfelé elterjedt az *Aradi Közlöny* nek a válság kitöréséről szóló mai cikke és több befolyásos politikus a cikk nyomán ki is jelentette, hogy az *Aradi Közlöny* értesülése igen alapos és ma között formájában tegnap igaz is volt. Hogy ma nem áll meg egészen, annak csak az az oka, hogy a válság bonyolódása a koronázási jubileumra való tekintettel csak június 10-ike utánra váltható.

Apponyi Albert grófnak a tegnapi pártvacsorán mondott beszédéhez az *Aradi Közlöny* mai száma ugyanolyan kommentárokat fűzött, mint a legtekintélyesebb fővárosi reggeli lapok, reámutatván arra, hogy ha egy aktív miniszter a válságról úgy nyilatkozik, mint ahogyan azt *Apponyi* tette, úgy a válság nincs messze és a kormány lemondásának benyújtása minden órában várható.

A bécsi lapok majdnem egyhangulag konstatálják, hogy a válság kitörése a legközelebbi napokban teljesen bizonyos. A lapok már komolyan foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy milyen eshetőségek állnak elő, ha a *Wekerle* kormány csakugyan előterjeszti lemondását.

A bécsi *Extrablatt* ma esti számában szó szerinti szövegében közli az *Aradi Közlöny* mai reggeli számában megjelent politikai értesülést. Az *Extrablatt* közleménye így szól:

Egy jól értesült vidéki lapnak jelentik Budapestről, hogy a magyar kormány legutóbbi miniszteri tanácskozásán elhatározta, hogy abban az esetben ha a korona az alkotmány biztosítékokkal szemben megmarad előbbi álláspontján, úgy a kabinet nyomban benyújtana lemondását. — Már azt is állítják, hogy a lemondási kérvényt valamennyi miniszter aláírta volna és hogy *Wekerle* miniszterelnök jövő héten magával hozza a lemondó kérvényt Bécsbe.

A király Budapesten

A király budapesti utazására nézve még nem tudni semmi bizonyosat. Még mindig tartja magát az a hír, hogy a király nem jön Budapestre.

Egy magas állású személyiség, a ki nek ma is előkelő közjogi méltósága van, ma kijelentette, nem tartja valószínűnek, hogy bármennyire is válságos a helyzet, a király kitérne a direkt személyének szóló ünnepeltetés elől. Valószínűbbnek látszik az a föltevés, hogy a kormány titokban akarja a király megérkezését tartani, mert kellemetlenül érintené, ha a szociáldemokraták amint tervezték a király megérkezésekor az általános választói jog mellett tüntetnének. Ezért azt tervezi a kormány, hogy a király előbb érkezzék meg, mint a hogy azt a közönség hiszi s így kikerültessék a közönség demonstrációja.

Későbbi távirat jelenti, hogy a király csütörtökön délután érkezik Budapestre és több napon át fog a fővárosban tartózkodni. Ebbe az időbe esik a válság elsimítása, vagy pedig teljes kitörése is.

Ich will keine Krise.

Wekerle Sándor miniszterelnök hétfőn este Bécsbe utazik, hogy ott résztvegyen az Erzsébet királyné-émlék leleplezésén. Nincs kizárva, hogy a miniszterelnököt a kabinet több tagja is elkíséri a leleplezési ünnepségre.

Bécsi időzése során *Wekerle* audiencián is megjelenik a király előtt és minden attól függ, hogy a miniszterelnöknek ezen az audienciáján vagy — ha a király hajlandó *Andrássy* újból fogadni — ezen a kihallgatáson, rá lehet-e bírni a királyt, hogy változtassa meg eddigi véleményét az alkotmánybiztosítékokkal szemben.

*Wekerle*nek legutóbbi audienciájáról azt jelenti a félhivatalos M. N., hogy a király az alkotmánybiztosítékokkal kapcsolatos válsághírek felemlítésekor ezeket mondta németül:

— *Ich brauche keine Krise und will keine Krise!*

A felség ezután utalt azokra a feladatokra, amelyeknek teljesítésére a kormány vállalkozott és szavaiból világosan kitűnt, hogy perhorreszkál minden válságot. Ellenkezőleg az a véleménye, hogy ez a kormány alkalmas a vállalt feladatok teljesítésére.

A krízis a tőzsdén

A magyar válsághírek úgy a budapesti, mint a bécsi tőzsdén nagyfokú kedvetlenséget támasztottak és az árfolyamok esését okozta. A magyar korona-járadék ennek következtében két tized százalékkal, 94-ről 93.8-re esett. Ennél az állampapírnál ez igen jelentékeny hanyatlásnak tekinthető. A bécsi tőzsdén különben az összes magyar értékek is estek.

Dal

a csendháborításról.

Arad, június 1.

Akárhogy csűrjem és csavarjam,
A tény sok bura ad okot,
Es gyászruhát ölt minden ember,
Ki bőszt lármázást megszokott.
Hajh, már maholnap künn az utcán
Éjjel csevegni sem lehet:
Beszűntet minden vigadalmat
Egy átkos szabályrendelet.

Ezen drákói rendelet most
Minden emberre gyászt borít,
Ki éjszakánként megszokásból
Közcsendet buzgón háborít.
Ki künn az utcán éneket zeng,
Arra zord bírság réme vár:
Berugni sem lesz érdemes hát,
Beh kár érettünk, óh be kár!

Bírság alá kerül a láрма
S a közundort keltő szitok,
Es az, hogy mi történt az éjjel,
Ezentul nem marad titok.
A lóvasúti kalauz is
Finom lesz, mint egy vég selyem
Es a közcsendet háborítani
Tilos lesz néki és nekem.

Hajh, csupa bu és baj az élet,
Ily gyászos viszonyok között,
Az ember eztán mitse sejt és
Máris közcsendbe ütközött
Főháborodni sem szabad majd
Se este, se éjjel után:
S nem lesz szabad már más minékünk,
A megháborodás csupán!

—zab.

MULATSÁGOK

A realisták júnálisa.

Arad, június 1.

Az egyébként kihalt és csendes csálal-erdő ma egész nap hangos volt és a terebélyes, óriási fák között fiatal deákok vidám éneke visszhangzott. Az aradi állami főreáliskola ifjúsága tartotta ma nyári mulatságát a Csálában. A tanulók az intézet zászlójával, a vaggongyári zenekar kísérete mellett vonultak ki a nagy-erdőbe, ahol reggeli után megkezdődtek a különböző játékok. A sportversenyekben győztes diákok egy-egy szép emléktárgyat kaptak. A délelőtti folyamán számos vendég látogatta meg a szabadban mulatozó ifjúságot.

Délután négy órakor kezdődött meg a tánc, amelyet a megeredt eső két ízben szakított meg. Ennek dacára emelkedett hangulatban, fesztelen jókedvvel a késő éjjeli órákig táncoltak a realisták. A júnális sikerében a rendezőbizottságnak és *Boros* Vida igazgatónak jutott az oroszlanrész. *Boros* igazgató fáradságot nem kímélve azon igyekezett, hogy ezt a napot feledhetlenné tegye a reáliskola növendékeinek. A háziasszonyi tisztet *Boros* Vidáné látta el, aki tisztét a leggondosabb körültekintéssel és

Iebilincselő kedvességgel töltötte be. A sikerült juniálison az alábbi hölgyek vettek részt.

Asszonyok: Boros Vidáné, Schwartz Zsigmondné, Kruppá Károlyné, Jancsovic Ferencné, Lengyel Lőrincné, Székely Salamonné, Molnár Lajosné, Greén Nándorné, öz. Dömötör Lászlóné, Medveczky W. Lajosné, Ungár Lászlóné, Verbos Adámné, öz. Boros Bériné, Neuman Alfrédné, Virágh Lajosné, Vajda Istvánné, Bing Béláné, Czukor Lászlóné, Hajek Antalné, Bogdánffy Béláné, Geller Izidorné, Steiner Ferencné, öz. Sámson Izsoné, Guttmann Samuné és még mások.

Leányok: Nagy Bella, Frischmann Ilona, Bittó Ilona, Schannen Margit, Zalai Margit, Glentz Olga, Szathmáry Király név., Verbos Mariska, Szathmáry név., Boros név., Winkler Méri, Lengyel Böske, Róna Böske, Erdélyi Tili, Brunhuber Ilonka, Jánossy Böske, Gottlieb Helén, Weisz Böske, Molnár Emma, Szenes név., Stein Lici, Perzsa név., Gencsi Margit, Medveczky N. Etuska, Kertész Margit, Künstler Irén, Darvas név., Kondor Anna, Dömötör név., Sztrojnyi Margit, Sarlot név., Najmányi Margit, Decsy név., Borbély Gizi, Bene Mariska, Vertán név., Sztójka Irma, Wallfisch Irén, Verbos Mariska, Tenner Irén, Steinitzer Elza, Montár név., Schwartz Karolina, Kruppá Kati, Czukor Józsa, Cserő Erzsé, Valder Erzsé, Priegl név., Kling Ilonka, Kugler Katica, Halász Ilonka és még számosan.

(=) **A Fehér Kereszt parkünnepélye.** A Fehér Kereszt egyesület nyári mulatságának rendező bizottsága a ma tartott ülésen beszámolt, az ünnepség serény előkészületeiről, amelyeket a napokban fejeztek be. A bizottság örömmel vette tudomásul, hogy a mulatságon való közreműködésre megnyerték a katonazenekart, még pedig a jótékony célra való tekintettel, teljesen ingyen bocsátotta rendelkezésre *Arendt* Lajos vezérőrnagy, állomásparancsnok. Most küldi szét az egyesület az ünnepély védőinek, az aradi és megyebeli előkelőségeknek, jótékony nőegyesületeknek és az asztaltársaságoknak a meghívókat. A társegyesületek vezetőségei is mindent elfognak követni, hogy a maguk részéről elősegítsék az ünnepély sikerét, kérvén a tagokat, hogy a június 9-iki Baross-parki ünnepélyt minél számosabban látogassák.

Az ünnepély védőiül eddig a következőket kérték fel: Almásy Dénes gróf, *Arendt* Lajos vezérőrnagy, Bohus Zsigmond báró, Bréda Viktor gróf és neje, Csekonits Endre gróf, Fábry Sándor főispán, öz. Hauser Károlyné, Hunyadi Károly gróf és neje, Károlyi Imre gróf és neje, Neuman Adolf, Neuman Dániel és neje, Pap I. János görög keleti püspök, öz. Purgly Lajosné, Wadovszky Gusztávné, Wenckheim Frigyes gróf és neje, Zselénszky Róbert gróf és neje és mások.

(=) **Az aradi nyomdászok virág-ünnepélye.** Az aradi könyvnyomdászok szakegyesülete által június 16-án, a városligetben rendezendő virág-ünnepélyére a rendezőség a legközelebbi munkálkodást fejezi ki. A délutáni ünnepély sorrendjében nagy kabaré előadást rendeznek, melyen fellépnek *Kállay* Jolán, az Aradi Nemzeti Színház primadonnája, *Faludy* Károly és *Horti* Sándor színművészek. A rendezőség az Abbáziában üdülő Sz. *Rontay* Boriska urnót is felkérte levélben a közreműködésre. Most becsájtotta ki a rendezőség a meghívókat, amelyek szövegét itt közöljük:

Az aradi könyvnyomdászok szakegyesülete 1907. június hó 16-án, vasárnap, a városliget nagytermében, egy elsőrendű zenekar közreműködése mellett, részben a nyomdászok szanatoriuma javára zártkörű táncestélyt rendez. A táncestélyt a „Gutenberg” nyomdász-dalkör éneke nyitja meg. Belépő díj: személy-jegy 1 korona 20 fillér, család-jegy 2 korona 80 fillér. Kezdeté 1/2 órákor. Jegyek előre válthatók az összes aradi könyvnyomdákban a rendezőség-nél. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. — Délután nagy virág-ünnepély tartatik, melyről bővebbet a falragaszok. Belépő-díj a népünnepélyre felnőtteknek 40 fillér, gyermekek és katonák örmestertől le-

felé 20 fillér. Kedvezőtlen idő esetén a népünnepély és táncestély 23-án fog megtartatni.

Felkéri a rendezőség mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, hogy szíveskedjenek bármely nyomdában meghívójukat reklamálni.

Nyílt levél Justh Gyulához.

Igen tisztelt Elnök Ur!
Kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy hazafias szívlünk egész hevével tiltakozunk önnek ama kijelentése ellen, mintha mi előbb beszélnénk, mint gondolkoznunk. Meltóztatassék tudomásul venni, hogy mi egyáltalán nem szoktunk gondolkozni.

Babó Mihály és társai,
magyar képviselők.

Az utcai harc.

Párbaj szőlőoltó késsel.

Két sebesült

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Ma délután az aradi rendőrségnek két ízben tettek jelentést, hogy az utcán két félholtra szurkált embert találtak. Eleinte azt hitték, hogy titokzatos merénylet esete forog fenn és már folyamatba is tették az előzetes bünygi vizsgálatot. Később azután kiderült, hogy szó sincsen titokzatos merényletről. Mindössze anynyi történt, hogy két részeg napszámos ember összeveszett és olyan erőteljesen megkéselte egymást, hogy egyikük a kórházban, a másik pedig a lakásán súlyos sebektől borítva fekszik. A véres verekedésről az alábbiakban számolunk be:

Ma délután öt órákor a tüzoltó laktanyából telefonon értesítették a rendőrséget, hogy *Oprea* Pável vincellért a Legelő-soron több sebből vérezve, eszméletlen állapotban találták meg a járókelők. A vérnyomok után ítélve *Oprea* a járványkórházig vándorolt és ott összerogyott. *Opreát*, akinek fején mély seb tátong, Fejsze-utca 24-ik szám alatt levő lakására szállították.

A rendőrség részéről *Moldován* Ödön ügyeletes rendőrhadnagy és *Tisch* Mór dr. tb. főorvos mentek ki a Fejsze-utca-ba. A hatósági orvos bekötözte a vincellér sérüléseit. Az időközben megérkezett mentők a súlyosan megsebesült embert beszállították a vármegyei kórházba. Az ügyeletes rendőrhadnagy kiadta a rendeletet a pernyárai őrszolgálatnak, hogy a legelő-sori korcsmákban nyomozzon a tettes után. A nyomozásnak mindössze az volt az eredménye, hogy a rendőrszolgálat a legelő soron egy szőlőoltó kést talált, amelyről kiderült, hogy *Oprea* vincellér tulajdona.

Alig érkezett meg *Moldován* rendőrhadnagy a városházára, amikor *Hecht* Adolf dr. kerületi orvos telefonon értesítette a rendőrséget, hogy a Legelő-soron *Pulea* Vazul 48 éves napszámost is vérbe fagyva találták és a Legelő-soron levő lakására szállították. *Moldován* és *Hecht* dr. kimentek a megsebesült emberhez. A hatósági orvos megállapította, hogy *Pulea* fején és arcán egy 15 centiméter hosszú vágás van.

A rendőrhadnagy kihallgatta *Puleát*, aki előadta, hogy őt *Oprea* hátulról támadta meg és egy szőlőoltó késsel megvágta. Amikor *Moldován* megkérdezte tőle, hogy miért verekedtek, kijelentette, hogy nem is ismeri *Opreát*.

— Hát akkor honnan tudja, hogy *Oprea* volt a támadó? — kérdezte a rendőrhadnagy. *Pulea* erre nem tudott válaszolni. A rend-

őrségen azt hiszik, hogy a két ember a korcsmában összeveszett és az utcán tetemre hívták egymást. *Puleát* a lakásán ápolják, mert nem akart a kórházba menni. Mihelyt felépülnek, a rendőrség mindkettő ellen megindítja a eljárást.

A Központit eladták.

Nagy Lajos visszavonul.

Az új gazda.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Arad egyik legelőkelőbb szállodája, vendéglője és kávéháza, amely eddig *Nagy Lajos* tulajdona volt, holnapután, hétfőn gazdát cserél. Már napok óta süttögetik, hogy az eddigi tulajdonos nyugodtabb és kevésbé fáradságos üzlet vezetésére szánta el magát, s hogy e miatt eddigi üzleteit egy kolozsvári fogadós és kávéháztulajdonosnak adja át. Az átadás oka ezenkívül abban is keresendő, hogy az óriási forgó tőkét igényelő üzlet annyira lekötötte a tulajdonos anyagi erejét, hogy célszerűbbnek látta tőkéjének az eladás által való felszabadítását.

Az érdekes üzlet eladás részleteiről a következőket sikerült megtudnunk.

Nagy Lajos már régebben érintkezésbe lépett *Rónai* János kolozsvári fogadós és kávéháztulajdonossal abból a célból, hogy jóhírnevű szállodáját s az ezzel összekapcsolt vendéglőjét és kávéházát neki eladja. A tárgyalások hosszabb ideig tartottak, mert *Rónai* János igen óvatosan nyult az ügyhöz s nem akarta esetleg könnyelműen kockáztatni azt a hatalmas tőkét, amelyet a vállalat átvétele megkívánt. E hónap elején azonban mindinkább közeledtek egymáshoz az eladó és vevő, s néhány hét előtt féligmeddig már megállapodás is létesült köztük.

Rónai János az üzlet forgalmának, felszerelésének s általában a körülmények tanulmányozásának céljából háromszor is Aradon járt, s az itt tapasztaltak alapján mindinkább megérlelődött az az elhatározása, hogy az üzletet átveszi.

Mikor a dolog szinte befejezetté vált, *Nagy Lajos* körülbelül megbánta a dolgot, s halasztani próbálta az eladást. Ez alatt az idő alatt pedig úgy iparkodott rendezni a dolgait, hogy szépen felvirágoztatott, de nagy forgó tőkét igénylő vállalatát lehetőleg saját tőkéje felszabadításával megtarthassa. E célból különböző kísérleteket tett, de vele összeköttetésben álló *Dreher*-cég e tervében megakadályozta.

A *Dreher*ekkel felmerült differenciák elintézése céljából *Nagy Lajos* a napokban Budapesten járt, de miután nem sikerült teljes megelégedésére elintézni a dolgot, úgy döntött, hogy fogadóját *Rónai* Jánosnak okvetlenül eladja. Hamarosan megyezték a vételárban is s aláírták a már előzetesen elkészített okiratokat. *Rónai* János kétszázezer koronát fog fizetni *Nagy Lajos*nak a Központi szállodáért. Az átadást június 3-ára, hétfőre tervezték; a mikor is *Rónai* János saját kezelésébe veszi át a Központi üzleteit *Nagy Lajos* teljes régi személyzetével együtt.

Nagy Lajos továbbra is megmarad szakmája mellett, s hír szerint a Kovács és Novotny-féle üzletet veszi át, a mely régebben is az ő tulajdona volt.

Halálos nyilatkozat.

Ha a férj válni akar.

Egy tanár tragédiája.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 1.

Megrendítő tragédia tartja most izgatottságban egy sárosmegyei kisváros lakosságát. Egy kisszebeni tanár ma öngyilkosságot követett el, mert beszámíthatatlan állapotban nyilatkozatot adott legmeghittebb barátjának és ebben elismerte, hogy viszonya van a barátja feleségével. A tanár jóhiszeműen adta barátjának a nyilatkozatot, mert ez okot akart találni arra, hogy a feleségétől elválhasson. A nyilatkozat nyilvánosságra került s ez annyira elkeserítette a tanárt, hogy egy revolvergolyóval kioltotta életét. A tragédiáról az alábbi távirati tudósítást kapjuk:

Thein Jenő kisszebeni gimnáziumi tanár régi idő óta jóbarátságban élt egy tisztviselő családjával. Nemrégiben együtt mulatott barátjával és ekkor mindketten meglehetősen elázta. Poharazás közben a tisztviselő elmondta Theinnak, hogy rossz viszonyban él a feleségével és válni szeretne tőle. Nincs azonban oka a válásra és ezért arra kérte a tanárt, adjon neki egy fiktív nyilatkozatot, amelyben kijelenti, hogy viszonya van a tisztviselő feleségével.

A tanár ittás állapotban teljesítette barátja kívánságát, de óvatosságból ellennyilatkozatot vett tőle. Az ellennyilatkozatban a tisztviselő kötelezőleg kijelentette, hogy Thein nyilatkozatát soha senkinek meg nem mutatja, kivéve a bíróságot, amely elé oda terjesztheti az írást. A két jóbarát kicserélte a nyilatkozatokat és hazament.

Másnap nagy megdöbbenéssel vette észre Thein, hogy az egész város tud az ő nyilatkozatáról. Bárhol jelent meg: kávéházban, utcán kellemetlen kérdezősködéseknek volt kitéve. A tanár hazament és felettes hatóságának igazoló levelet írt. A levélben megírta, hogy régi bizalmas barátságban élt a tisztviselővel és csak ennek határozott kérésére és nem józan fővel adta a kérdéses nyilatkozatot. A levelet átadta igazgatójának.

Thein felettes hatóságának intézkedését nem várta be. Ma reggel föbe lőtte magát és azonnal meghalt. A tanár öngyilkossága nagy feltűnést keltett a városban.

HIREK.

Az elnök kritikája.

Arad, június 1.

Abba a mű-márványba, amelylyel a képviselőház belső falai díszítve vannak, Justh Gyulának több mondatát lehetne bevésni. A mostani parlamentet alig jellemzi valami jobban, mint ezek a mondatok. A parlamentek emléket tulajdonképpen azoknak a törvényeknek kellene őrizni, amelyeket alkotnak. A legutóbbi ciklusok alatt azonban a parlament vagy nem csinált törvényeket, vagy pedig olyanokat csinált, amelyeket — példa rá a cselédtörvény, s lesz a pozsonybécsi villamos — a többség akarata ellenére, fogcsikorgatva szavaz meg.

De a Justh Gyula mondasai éles fényt vetnek a parlamentre, amelyről senki se merte mondani, hogy magas nivóju. A szigorú, szókimondó Házelnök pedig ezt mondta ma, amikor zsivajgás közepette csendet akart csinálni:

— Kérek csendet! Nekem meg kell hánynom-vetnem a kérdést, mielőtt felteszem, nehogy úgy járjak, mint sok képviselő ur, aki előbb beszél, mint gondolkodik!

„Sok képviselő ur.” A Házelnök nem nevezett meg személyeket, se pártokat, s így nem kell senkinek sem magára venni. A függetlenségi párt az alkotmánypártra tolja, az a néppártra, a néppárt a nemzetiségiekre, ez a demokratákra, a demokraták pedig Mezőfi Vilmosra. Csakhogy Mezőfi Vilmosra egymagában nem lehet mondani, hogy „sok képviselő.”

A valósághoz az látszik a legközelebb, hogy ez a mondás az egész koalícióra illik. A koalíciónak fátuma, hogy előbb beszélt, mintsem a szavak következményeiről gondolkodott volna. Beszéltek: Új korszakról, ígéretekéről, vád alá helyezéséről, önálló vámterületről, alkotmány-biztosítékokról, s egyebekről. S mi lett ezekből? Az új korszakról kiderült, hogy nem jobb a réginél, az ígéretek nem tartották meg, a vád alá helyezést visszaszívták, a többit meg nem tudták megcsinálni. A múltban valóban másként történt: előbb meggyőződtek arról, hogy meg lehet-e ezt, azt csinálni, s csak azután beszéltek róla.

... Az elnöknek igaza van.

— A király szemlét tart. Bécsből táviratozzák: Ófelsége ma reggel gyönyörű időben a Schmelzen tavaszi szemlét tartott a bécsi helyőrség felett az összes főhercegek és főhercegnők jelenlétében. Ferenc Ferdinánd főherceg a nevével viselő 7. ik ulánus ezredet vezette. A csapatok 34 és fél zászlóalj, 18 század lovaság és 67 ágyúból álló négy tüzérségi osztályból, valamint az egészségügyi csapatokból álltak és 4 oszlopban álltak föl a diszszemle 11 órákor ért véget, mielőtt az összes csapatok az uralkodó előtt elvonultak.

— Vörös László és Hentaller Lajos. Budapest-ről táviratozzák: Vörös László panaszában, amelyet Hentaller Lajos országgyűlési képviselő ellen indított, a budapesti kir. ügyészség közérdek címén nem vállalta el a vád képviselőjét. Ennélfogva Vörös László mint magánvádló fog fellépni Hentallerrel szemben.

— Dékánválasztás akadályokkal. Budapest-ről táviratozzák: A budapesti tudomány-egyetem jogi fakultásán nagy harc van a jövő évi dékán választása miatt. Két jelölt van: Pikler Gyula, a hírneves szociológus és jogbölcész és Csarada János. Ma délelőtt volt a választás, amely azonban eredménytelen maradt. A dékánválasztó tanárok hatszor adták le szavazatukat, de egyik jelölt sem tudott abszolút többséget szerezni. Az utolsó szavazásnál Pikler Gyula 10 és Csarada János 8 szavazatot kapott. Ennélfogva a jogkari dékán-választása ügyében az egyetemi tanács fog dönteni.

— A kiegyezési tárgyalások. Bécsből táviratozzák: Beck Vladimir gróf osztrák miniszterelnök holnap Budapestre érkezik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnökkel a kiegyezési tárgyalások folytatásának időpontjáról tanácskozzék.

— A minoriták és június 8. A király negyvenéves jubileuma alkalmából az aradi minoriták is ünnepelnek. Június 7-én este fél nyolctól nyolcig ünnepi harangozás, június 8-án délelőtt 10 órákor pedig nagy mise lesz, ame-

lyen Csák Cirják fog celebrálni. A nagy misét Te Deum fogja befejezni.

— Házasság. Fényes esküvő folyt le ma Szondy Béla anyakönyvvezető előtt. Nagy Orbán dr. jószágigazgatósági fogalmazó költött ma házasságot Varjassy Szeréna kisasszonnyal, Avarfi Géának, a népszerű városatyának és szőlőbirtokosnak bájos és nagyműveltségű leányával. A polgári kötést a minoriták templomában egyházi szertartás követte.

— A horvát képviselők és a vasutasok szolgálati pragmatikája. Zágráb-ból táviratozzák: A magyar képviselőház horvát tagjai holnap Budapestre utaznak. Hétfőn délelőtt a Continental-szállóban pártértekezletet tartanak, amelyen arról fognak tanácskozni, hogy a vasutasok szolgálati pragmatikájának parlamenti tárgyalásával szemben milyen álláspontot foglaljanak el.

— A koronázási törvény. Budapest-ről táviratozzák, hogy a koalíciós pártok ma Batthyány Tivadar gróf elnöklete alatt együttes értekezletet tartottak, amelyen esekély módosításokkal elfogadták a koronázási jubileumról szóló törvényjavaslatot.

— Bárá ur, fizessen. Szék-ről táviratozzák: A széki választókerület polgársága ma nyílt levelet intézett Rudnyánszky Sándor báró országgyűlési képviselőhöz. A nyílt levélben felszólítják, hogy váltsa be az esküvel és becsületszavával megerősített amaz ígértét, mely szerint megtéríti a választóknak a Révai Mór mandátumának megpeticionálásával felmerült mintegy 10000 korona költségeket. A választók felszólítják a bárót, hogy vagy fizessen, vagy pedig mondjon le a csupán ígérete révén megszerzett mandátumról.

— Halálos légycsipés. A kolumbácsi legyeknek immár emberélet is esett áldozatul. Silingyián özv. Kovács Jánosné munkás asszony, négy gyermek anyja, a kit három nappal ezelőtt megcsipett egy kolumbácsi légy, ma meghalt. A veszedelem különben mindenütt szünőfélben van, mert az esőzés folytán hűvösebbre fordult idő kérlelhetetlenül pusztítja e kártékony férgeket.

— A Maros titka. Ma délután a szalmapirogár alatt a Maros árja egy 40—45 év körüli ember holttestét vetette ki. A foszlásnak induló holttestet, amelyen kék posztóból készült zubbony és nadrág volt, mindeztideig még nem sikerült agnoszkálni. Azt hiszik, hogy a Marosból kidobott ember azonos azzal a munkással, aki a napokban a fajármos hid mellett a vízbe ugrott. A holttestet az alsótemető halottas kamrájába szállították.

— Három leány tűzhalála. Newyork-ból táviratozzák: Schiffer gazdag gyáros villájában tűz ütött. A nyaraló porig égett. Schiffer két leánya és ezeknek nevelőnője bennégtek a villában.

— A Margit-sziget megvásárlása. Budapest-ről táviratozzák: A fővárosi közmunkák tanácsa ma délelőtt tartott ülésén tárgyalta a kormányának a Margit-sziget megvételére vonatkozó ajánlatát és egyhangulag elfogadta.

— Halálozás. Pollák Arnoldné. Pollák Arnold aradi szállító és bizományos neje, tegnap hosszas szenvedés után meghalt.

Szentes Károlyné szül. Schwendenwein Anna ma reggel 81 éves korában meghalt. Az elhunyt fia volt néhai Szentes Vidor makói főszolgabíró. Az elhunyt urinóban az aradi Réthy-család rokonát gyászolja. A temetés holnap délután öt órákor lesz a Weitzer utca 10-ik számú házból.

— Megmérgezett gyermek. A szülői gondatlanságnak lett ma délután áldozata egy husz hónapos aradi gyermek: Czibora István. A Csutora-utca 26-ik számú házban nagymosás

volt. Amíg a gyermek anyja és nagyanyja a ruhákat kitergették, a kisfiú a mosókonyhába ment, az asztalról levette a szódásbriket és néhány kortyot ivott a maró folyadékból. A gyermek anyja akkor vette észre a szerencsétlenséget, amikor a kisfiút iszonyu kínok között a földön fetrengve találta. Az esetről értesítették a rendőrséget, ahonnan *Moldován* Udön ügyeletes rendőrhadnagy és *Hecht* Adolf dr. kerületi orvos mentek ki a helyszínre. A hatósági orvos kezelés alá vette a gyermeket, aki olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy életben maradásához kevés a remény. A gondatlan anya ellen megindítják az eljárást.

— **Felrobbant hajó.** *Konstantinápoly* báltáviratozzák: A *Szófia* nevű petroleumszállító hajón ma tűz támadt. A hajó egész petroleumrakománya elégett és a gépház felrobbant. A legénységet sikerült megmenteni.

— **Urnapj ájtatossága.** Ma kezdődött meg az *Oldári Szentség* imádása, amely Urnapja után nyolc napig fog tartani. Az ájtatosságok alatt a műkedvelő női énekkar énekel gyönyörűen, a szent dalokat pedig orgonán kíséri *Müller-müller* József konzervatóriumi igazgató; a szólokat meghatóan s bámulatos precizitással *Weihart* Auróra énektanár énekl. A műkedvelők énekkara a következők műveiből ad elő: *Dereik*, *Saint Sains*, *Mocart*, *Pergolese*, *Frank* és *Giordeni*.

— **Bizalmas rendelet az anarkisták ellen.** A hollandi kormány értesítette valamennyi európai állam kormányát, hogy az anarkisták a nyár folyamán kongresszust akarnak tartani Amsterdamban. Egy ilyen értesítés a belügyminisztériumba is eljutott és a belügyminiszter aztán értesítette a törvényhatóságokat s köztük Arad városához ma a következő bizalmas rendeletet intézte:

„Bizalmas.”

Értesülésem szerint folyó év nyarán Amsterdamban anarkista-kommunista kongresszus megtartását tervezik. A felhívásból, mely a munkásokat az említett összejövetelen való részvételre felszólítja, az tűnik ki, hogy a kongresszuson nemcsak anarkista-kommunista szövetkezetek képviselői, hanem a munkás-egyesületek megbízottjai és általában minden „elvtárs” személyesen részt vehet. Ennélfogva felhívom, hogy ha hatósága területén, illeszfele mozgalmnak jelenségeit észlelné, azt legébrebb figyelemmel kísérje s amennyiben konkrét adatok birtokába jutnának, azt velem azonnal közölje. Az esetben pedig, ha közvetlenül a kongresszus előtt jutna közelebbi adatok birtokába, úgy azok közvetlenül az amsterdami „Procureur General”-al közlendők.

1907. évi április hó 17-én.

Andrássy, s. k.

Amint értesülünk, a rendelet megérkezése az aradi anarkisták között nagy ijedtséget okozott.

— **Ellopták a vagyonát.** *Salamon* Sándor kolozsvári kereskedő üzleti ügyekben Budapestre utazott tegnap este. A kocsik annyira tul voltak zsufolva, hogy *Salamon* nem talált magának más helyet, mint a kalauz számára minden II. osztályu kocsiban, a folyosón fentartott ülést. *Salamon* hosszabb ideig ébren volt, mert félt elaludni, tekintettel arra, hogy nagyobb összegű pénzzel utazott. Ugy 11 óra felé azonban annyira erőt vett rajta az álom, hogy elaludt és csak reggel felé ébredt fel. Első pillanatra nem vette észre, hogy a tárcája hiányzik, mert ruhája teljesen rendben volt. Amikor azonban mosakodni ment az erre szolgáló fülkébe, rémülten vette észre, hogy a kabátja azon része, hol az oldalszebben el volt a tárcája helyezve, fel van metszve. Ijedten nyult zsebébe, de a tárcá onnan hiányzott. Nyomban jelentést tett a vonatvezető ka-

lauznak, ki a legközelebbi állomásról telefonon jelentést tett az esetről a budapesti rendőrség-nél. A vonatot, amikor a keleti pályaudvarra beérkezett, számos detektiv várta és az utasokat erős vizsga alá vették, de a zsebmetesznek nyoma veszett. Valószínű, hogy a tolvaj a rablás elkövetése után a legközelebbi állomáson leszállt. *Salamon* ugyszólván egész vagyonát elvesztette. *Salamont* annyira megtörte a nagy veszteség, hogy közel áll a megőrüléshez.

— **A kereskedők megegyezése.** Az aradi kereskedők különböző szakmai egymást követik a közös megegyezésekben, amelyekkel a munkaidőt és szünnapokat szabályozzák. Az aradi kézmű- és parasztrőfösáru kereskedők elhatározták, hogy üzleteiket a Gergely naptár szerinti ünnepek délutánjain zárva tartják, az üzleteket nyáron legkorábban reggeli hat, télen legkorábban hét órakor nyitják, s este nyáron legkésőbb fél nyolc, télen legkésőbb fél hét órakor zárják. Az egyezményt, amely már életbelépett, a következő cégek írták alá: *Angele Mátyás*, *Frank L. András*, *Frischmann József*, *Illics testvérek*, *Schmarda Márton*, *Schwarz testvérek* és *Watz József*.

— **Gyorsíróverseny Aradon.** Az aradi főgimnázium, real- és kereskedelmi iskola növendékeinek gyorsíróversenyén harmincegyen pályáztak. Ezek közül öt pályázatot elvetettek. A többi pályázók minősítése a következő:

Az 50 szótagos versenyben jutalmat kaptak: *Gross Andor* (real), *Schiller Gyula* (kereskedő); elismerő oklevelet kaptak: *Erdész Imre* (gimn.), *Wolf Manó* (real), *Földes Béla* (gimn.), *Fülöp Béla* (kereskedő), *Klein Félix* (gimn.), *Cserő Béla* (real), *Freud Lajos* (gimn.), *Flamm József* (gimn.), *Bock Béla* (gimn.), *Popovics Virgil* (gimn.). A 100 szótagos versenyben jutalmat nyertek: *Fülöp Béla* (kereskedő), *Rubinstein József* (gimn.); elismerő oklevelet kaptak: *Eckhardt Sándor* (real), *Örfi Sándor* (real), *Schannen Béla* (gimn.), *Schiller Gyula* (kereskedő), *Issekutz Sándor* (gimn.), *Flamm Sándor* (gimn.). A 150 szótagos versenyben jutalmat nyert *Schannen Béla* (gimn.); elismerő oklevelet kaptak: *Rubinstein József* (gimn.), *Örfi Sándor* (real), *Flamm Sándor* (gimn.), *Issekutz Sándor* (gimn.), *Eckhardt Sándor* (real) tanulók.

— **Kinevezések Csanádban.** *Makó*ról táviratozzák: *Návay* Tamás főispán az újonnan rendszerezett irattárosi állásra ma délután *Boros* Izsó irnokot nevezte ki. Ezzel kapcsolatban *Kozma* Ferencet és *Thuróczy* Mihályt irnokokká, *Gallovi* Izabellát és *Danczkay* Béla ref.-kovács-házi közsegi irnokot rendszerezései díjnokokká, *Nagy* Antalt pedig díjnokká nevezte ki a főispán.

Günther Antal igazságügyminiszter *Bozóky* Leó aradi királyi törvényszéki irnokot az igazságügyminisztériumhoz irodatisztává nevezte ki.

— **Változások az Acsev. menetrendjében.** Az Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága közli, hogy e hó 5-től az összes gyorsmotorvonatok Csanádpalota állomáson is (fel avagy leszálló utas jelentkezése esetén) feltételelesen megfognak állani. 1. sz. gyorsmotorvonat délután 7 óra 50 perckor. 2. sz. gyorsmotorvonat délután 2 óra 25 perckor. 3. sz. gyorsmotorvonat délután 1 óra 37 perckor. 4. sz. gyorsmotorvonatunk este 7 óra 41 perckor. A *Boros*esbes—*Menyháza-fürdő* közt közlekedő 602. és 603. sz. helyi vonatok 1907. június hó 15-től kezdve csak *vasár és ünnepnapokon* fognak közlekedni.

— **Birtokcsere.** Az aradi kir. törvényszék telekkönyvébe az elmúlt héten a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték fel: *Taksás* Mihály eladja az aradi 5069. sz. tjkvben felvett *Belváros Magyar-utca* 7. sz. házat 7600 koronáért *Wolfram* Sándornak. — *Marek* Samu eladja az aradi 6934. sz. tjkvben felvett telket 830 koronáért *L. Molnár* István és neje *Mihályi* Juliannának. — *Szernecz* Ferenc és tulajdonos társai eladják az aradi 1650. sz. tjkvben felvett *György-utca* 5. sz. házat 1600 koronáért *Menczer* Sándor és neje *Lucz* Annának.

— **Minden virágkedvelőnek** egy kellemetes meglepetést nyújt *Schäfer* József prágai virágkereskedő, öfensege *Ferenc* *Ferdinánd* d'Este csasz. és kir. főherceg udvari szállítója a „*Blitzmischung*” szállítással. Ezen magvak, melyek eredeti csomagolásban egész Ausztria-Magyarországon minden virágkereskedésben, drogueriában, gyarmatáru és ve-

gyes-kereskedésekben kapható. Gyönyörűen, n. pár nap alatt, úgy hogy a kopár falat, balkont, kerti házat stb. igen rövid idő alatt mesésen szép színpompázó virágokkal és levelekkel látja el.

— **Szilvász István**, kárpitos és díszítő, *Weitzer-János-utca* 19. szám alatt, elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdiszesebb kivittel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 421

— **Csak jó áru kapható** *Hegedüs* Gyula kefe, pipere, illatszerek és fodrászkellékek kereskedésében, *Aradon*, *Andrássy-tér* 15. Nagy választék valódi angol tenniszverők, tenniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1259

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weisz*nál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elítelt uriaszony.** Az aradi törvényszék ma ítelt abban a bűnperben, a melyet *Domány* Sándor kereskedő indított *Stern* Sándor, valamint neje, s ennek anyja, *Ritscher* Emma ellen. A bíróság *Sugár* Jenő dr. védelme alapján *Stern* Sándort és nejét felmentette a vád és következményei alól. *Stern* Sándor anyósát, *Ritscher* Emmát azonban bűnösnek találta a sikkasztás vétségében, s ezért száz korona pénzbüntetésre ítélte.

§ **Esküdtzéki tárgyalások.** A törvényszéken már összeállították azoknak a tárgyalásoknak a sorrendjét, amelyekben a polgárok soraiból alkotott esküdtbírószék fog ítélni. A júniusi ciklusban két különösen érdekesebb tárgyalásra van kilátás. Legnagyobb érdeklődést azonban *Donát* Sándor ügye fogja kelteni, aki a felelősége meggyilkolásáért fog felelni bírál. előtt. Az esküdtzéki tárgyalások sorrendje a következő: június 3-án *Bankis* Miron. gyújtogatás, június 4-én *Kardos* Vaszilie gyújtogatás, június 5-én *Reusz* György rablás, június 6-án *Donát* Sándor szándékos emberölés, június 7-én *Petrán* Mihály és társai rablás.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Tűzijáték a Baross-parkban.

Olvasom az „*Aradi Közlöny*” mai számában, hogy a *Fehér Kereszt* Baross-parkban tartandó jótékony célú mulatságán tűzijáték is programba van véve. Most, mikor már mi is kezdünk európaiak lenni, törvényhozásunk s városunk érdemes vezetősége már több hathatós intézkedéssel óvja a szegény, zaklatott énekes madarakat és ha jól tudom állatvédő egyesületünk, éppen a mondott parkban állított fel a madarak számára etető asztalokat, akkor hát ne ijesztgessük el néhány pernyi látványosságért, csekély szórakozásért a nálunk ugyis csak gyér számban lévő éneklő madarakat. Idevonatkozólag megemlítem, *Kolozsvár* csak a napokban hozott ily irányu határozatot, melyben kimondja, hogy a „*Rákóczi-sétányban*” többé tűzijátékot nem engedélyez. Hisszük, sőt tudjuk a *Fehér Kereszt* jótékony célú mulatságának szakavatott rendezőségéről, hogy fog majd módot találni kiküszöbölni ez, odíózus számot és azt más vonzóbbal pótolni. Az illetékes hatóságot s a parkvédő-bizottságot ez uton kérem, latba véve a fentemlítettet, semmi esetre se engedélyezzen tűzijátékot a parkokban.

M. P.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, június 1.

Amerika $\frac{3}{8}$ magasabb, 10 fillérrel olcsóbb árak. Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	10.33—10.34	10.37—10.38
Zab októberre	6.97—6.98	6.98—6.99
Rozs októberre	8.63—8.64	8.64—8.65
Tengeri júliusra	5.98—5.99	5.96—5.97

Zárul 5 órakor:

Osztrak hitelrészvény 659.25
Osztrak-magyar államvasuti részvény 666—
Városi villamosvasuti részvény 296.50

Elismert legjobb szabásu ingblusok, vászonruhák és aljak RADÓ GYULA cégnél.

785

Nagyságos asszony,

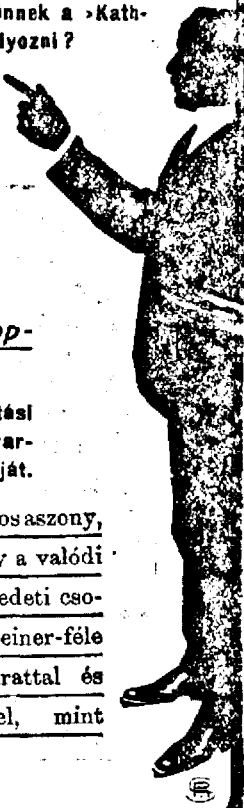
tudja-e, hogy a maláta-kávét vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánczatot kap, mely a »Kathreiner«-től eltérő, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a
Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítás módjára révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztatásuk ezért. Nagyságos asszony, jól emlékeztetnie véssni, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

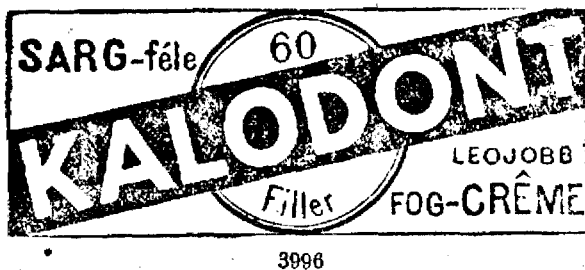
49 I.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. N. (Arad.) Londonnak több lakosa van. Amíg New-York lakossága ma négy millió körül van, Londoné meghaladja a hatodfél milliót.

S. D. (Kerek.) A helyes: Újszentannáról kiérve.

H. P. L. „Elég leendő egy őszinte kritika is, tágas mederben, vagy szűk korlátok között, de műveim önélvezetétől a lemondásra kényszerítő kritikus kifogások sem fosztanak meg.” Így ír ön. Semmi kifogásunk ellene: szíveskedjék tovább is önélvezni. A mi kritikánk rövid. Egy szó: papirkosár.

IDEGENEK ARADON.

— Junius 1. —

Központi szálloda. Nagy Sándor kuriai bíró Budapest. — Nagy Emil képviselő Budapest. — Nartorffy Bogdán dr. ügyvéd Nagyvárad. — Nagy Aladár törvényszéki bíró Szeged. — Nagy N. dr. Budapest. — Korrenszy Árpádné magánzónó Budapest. — Zahorenszky Károly kir. aljegyző Trecsén. — Radossi Sándor kereskedő Budapest. — Kardos

Manó kereskedő Szeged. — Klein Lipót kereskedő Bécs. — Vajda Jenő kereskedő Budapest. — Pástor István titkár Budapest. — Klein Zsiga kereskedő Temesvár. — Lukács Sándor főhadnagy Fehértemplom. — Dann János kereskedő Budapest. — Feigenbaum Rezső kereskedő Budapest. — Itta Lajos kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Fái Sándor dr. ügyvéd Budapest. — Ferenczy Tibor dr. kir. törvényszéki jegyző Budapest. — Virág Kálmán mérnök Surány. — Polgár Jenő igazgató Resica. — Erős Mihály ellenőr Batta. — Balog Ilona és leánya Szeged. — Angyal Antal birtokos Szeged. — Terényi Sándor tartalékos hadnagy Csikszerecs. — Körösi Imre és családja Miskolc. — Huszár Árpád igazgató Rónaszék. — Lissauer József Fehértemplom. — Szekulics Alfréd Szigetvár. — Halmos Ernő Topánfalva. — Rózsa Ivánné és leánya Szászrégen. — Réti Sándor kárbeszlő Temesvár. — Halász Imre mérnök Debrecen. — Sós Benedek magánhivatalnok Vác. — Hevesi Lajos hivatalnok Békéscsaba. — Kertész Vilmos Zágráb. — Pfeifer Nándor Nyitra. — Lévay Sándor bérő Feketebáta. — Balassa Károly igazgató és neje Jászberény. — Lengyel János bányagazgató Petrozsény. — Bárány Sándor igazgató Petrozsény. — Mezei Mihály esperes Nagyvárad. — Pósa Antal lelkész Nagyvárad. — Katona Kálmán bérő Belényes. — Marcell Jakab Bukarest. — Gáspár Izidor kereskedő Budapest. — Vollfram János utazó Diószeg. — Tischler Károly utazó Budapest. — Grünwald Jenő utazó Budapest. — Kornis József utazó Budapest. — Parmer Lajos utazó Budapest. — Fenyő Lajos utazó Budapest. — Stern Mór utazó Bécs. — Verner Salamon utazó Bécs. — Berger Andor utazó Bécs. — Laufer Ignác utazó Bécs.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

NYILTTER.*

Egy jótékony egyesület botránya.

A Chewra tagjai előtt ösmeretes az, hogy a husvét hetén megejtett tisztújító választás meglelt semmisítve azon okból, mert a választási eljárásban előírt formák betartva nem lettek. Ez nagyon bántotta a Chewra vezetőségét és összeültek tanakodásra, hogy miképpen bosszulhassák meg a választás megsemmisítését. Megállapodtak tehát abban, hogy kitűzik az új választást és minden erővel azon lesznek, hogy ugyanazok választassanak meg, kik az első választáson győztek.

Eddig rendben is volt a dolog; ami azonban ezután következett, az már erősen dokumentálta azt, hogy a Chewra vezetőségében naiv gondolkodás uralkodik. Fleischer Samu ugyanis néhányat a megsemmisített választmány tagjai közül titkos értekezletre hívott össze és ott előadta, hogy a zavart az ortodoxok csinálták, most tehát rajta kell lenni, hogy egytől-egyig mindazok kerüljenek ismét az előjárásába, akik az első választáson győztek; ki is mondta az u. n. szolidaritást olyképp, hogyha egy is közülük kibuknék, ők mindannyian lemondanak.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Ez volt az eléggé meg nem róható naivitás, mert olyasmire mondták ki a szolidaritást, amely fölött ők nem rendelkezhetnek és melyek esélyeit előre nem is láthatták. Ily előzmények után tartották meg az új választást, melynek már ösmeretes eredménye az volt, hogy egy közülük kibukott és helyébe a választmányba Radó Károly dr. választották be, aki a hitközség életében évek óta, mint a hitközség képviselőtestületének tagja, kiváló szerepet játszik és a közgyűléseken a modern haladás szempontjából tartott felszólalásaival sok üdvös intézkedéseknek előmozdítója volt. Az ő radikálizmusa, az ő kiméletlensége nem ismerő igazságérzete, ugylátszik kellemetlen volt és azért előrántották az u. n. szolidaritás határozatát és elsőként ők adták be a tisztségükről való lemondást, várva, hogy a többi választmányi tagok is mondjanak le.

Itt történt a másik naivitás, mert a választmány jóízűsü tagjai nem követték őket a lemondásban, mert ők tudták azt, hogy Radó Károly dr. ban a választmány értékes tagot nyer, ki a szent ügynek szolgálatokat akar és tud teljesíteni atyja és nagytatja tradíciójához híven, kik közel egy évszázadon át az izr. hitközség vezetésében hervadtalan érdemeket szereztek maguknak és kiváló munkálkodásukkal a hitközségnek dicsőséget szereztek.

A lemondás mindazonáltal általános helyesléssel találkozott a hitközség kebelében, mert nincs helye e szent egyesület vezetésében az olyanoknak, kik a testvéri szeretet szent elvében személyes gyűlölködésüknél fogva működni nem képesek és szeretettel keblükre nem ölelik azokat, akik az emberszeretet oltárán tehetségükhöz képest áldozni akarnak.

A lemondás folytán új választás lesz kitűzve. Sorakozzunk mindannyian azon zászló alá, mely a szeretetnek és az igaz testvériségnek zászlója. Jelenjünk meg mindannyian azon az értekezleten, mely a hírlapokban idejekorán megállapított helyen és időben összehívni fog!

Hitsorsosi üdvözléssel
Több Chewra-tag.

Több 100 orvos

véleménye szerint legkittünőbb szer

fog-, száj- és garat ápolásra

Dr. DEMBITZ ASEPTOL szájvíz-pasztill-fogorvos láti és fogpóra.

Aseptol szájvíz-pasztill 1 doboz 2 kor. fogpor 80 filer. Kaphatók gyógytárakban, drogueriákban és illatszertárakban.

Központi főraktár: Dr. Dembitz „fog- és szájápolószerek laboratóriuma” Budapest, Kerespesi-ut 10.

Aradon: Földes Kelemen gyógytárában. 3956

Orvosi vélemények minden dobozhoz mellékelve.

Egy ügyes

kifutó fiu

hetifizetéssel

kiadóhivatalunkban felvétetik.

Nagy választék
vegytani és fizikai ki-
sérletli üvegedényekben:

Lombikok,
Görek,
Woulfi-féle palackok,
Mérceüvegek,
Fedlemezek,
Próba és üveg csövek.

Valódi
Auer és benoid-gáz
égőhálókat.

Villamos izzótesteket.

Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készletek. — Va-
lódi nikkel főző-
és diszedények

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224

Gebhart Testvéreknel

ARADON,

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készfizetések után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

Limbbeck János és fia
első magy. kir. szab. érekeposzó-gyára és temetésrendező
intézetéből.
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Csikmádéfalvi Szentés Károly, a maga és gyermekei, özv. Csikmádéfalvi Szentés Vidorné szül. Fejérvári Erzsébet, özv. Issekutz Károlyné szül. Szentés Erzsé és özv. Wolf Györgyné szül. Szentés Aranka, valamint az alólírott unokák és dédunokák nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti felejtethetetlen hitvese s imádott édesanyjuk, a legjobb nagy- és dédanyjuknak,

csikmádéfalvi

SZENTES KÁROLYNÉ

szül. Schwendenwein Annának,

f. 6. június hó 1-én reggel 7 órakor, a halotti szentségek ájtatos fölvétele után, életének 81-ik és boldog házasságuk 61-ik évében az öröklétre átszenderült.

Az Istenben boldogult drága halott földi maradványai június hó 2-án, délután 5 órakor fognak Weitzer János utca 10-ik számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért június hó 10-én, délelőtt tíz órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1907. június 1-én.

Az emlékezet édes anyaga virrasszon álmai felett!

Szentés Anna férj.	Szekér Aranka,
Thalász Gézáné,	Szekér Ilonka.
Szentés Boriska férj.	Wolf Mariaka.
Knoblauch Antalné,	Wolf Györgylke,
Szentés Magda,	unokái.
Réty Rudl,	
Réty Mici férj.	Thalász Andor.
Pauer Jánosné,	Thalász Erzsike
Réty Sári,	Knoblauch Géza.
Réty Gyula,	Knoblauch Magda.
Réty Károly,	Knoblauch Elza.
Réty Vidor,	Liszy Jolánka.
Szekér Pál,	dédunokái.
Szekér Fanny férj.	
Liszy Viktorné	1507

Nagy látványosság

a Boczkó-utca végén.

Június hó 8-án kezdi előadásait a
Winkler-féle

villanyszínház

Gyönyörű látványosság,

az eddigi mozgófényké-

peket jóval felülmúlja.

Tiszta képek és a szemet nem rontja.

Mikalakán,

a volt kincstári épületben levő

nagykorcsma

korlátlan italmérési joggal és
— azatócsüzhelyiséggel —

azonnal kiadó.

Bővebbet:

Reusz Mórnál

Arad, Boros Beni-tér 12.

A KIS KERESZT söröző megnyitása.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a „Fehér Kereszt-szálloda” Deák Ferenc utcai részén új söröző helyiséget, az utcáról közvetlen bejáratral nyitottam.

Hol az Első Magyar Részvényfőzde kőbányai

Udvari sörét

poharaként 16 fillér és korsónként 24 fillérrel, mindenkor friss csapolással mérem ki.

Berendeztem a házhoz szállításra 2, 4 és 6 literes családi korsókat, mit minden rendelésnél külön díjazás nélkül, házhoz szállítok.

Miért is a n. é. közönség szíves pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Braun Gusztáv,
szállodás.

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Miután a f. é. május 23-án és 25-én megtartott XX. osztálysorsjáték I. osztályának húzására számos ügyfelem az utolsó napokban sorsjegyekhez már nem jutott, — bátorkodom a t. vásárló közönséget értesíteni, hogy a

f. évi június 18., 19. és 20-án
tartandó

II. húzásra,

ismét nagy sorsjegykészlettel rendelkezem és bármely igényeknek mindenkor megfelelek.

A sorsjegyek eredeti árai a következők:

Vételsorsjegyek, melyek az első osztályra még nem voltak a vevő birtokában:	Megújítási sorsjegyek, melyek tulajdonosai az első osztályban már játszottak:
$\frac{1}{1}$ sorsjegy 32 korona	$\frac{1}{1}$ sorsjegy 20 korona
$\frac{1}{2}$ " 16 "	$\frac{1}{2}$ " 10 "
$\frac{1}{4}$ " 8 "	$\frac{1}{4}$ " 5 "
$\frac{1}{8}$ " 4 "	$\frac{1}{8}$ " 2-50 "

1903. július 15-én

eszközölt húzás alkalmával az általam eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt húzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt húzás alkalmával az általam eladott

99354 szám tízezer,

míg 1907. április 4-én ugyanezen szám **kétezer** koronát nyertek. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Wallfisch Armin

bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben.

1248

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Helybeli és megyei telefonszám 129.

Serravalló

China bora vassal.

Hug. kiállításán Bécsben 1906. legnagyobb kitüntetésben. Erősítő szer gyengélkedőknek, vérszegényeknek és idültnek. — Étvágygerjesztő, idegerősítő és vértápláló szer.

Kitűnő ízű. — Több mint 5000 orvosai ajánló level.

SERRAVALLÓ J. Trieste-Barcola.

Kapható minden gyógyszerárban félliteres palackokban 2 kor. 40 fillér, egész literes palackokban 4 kor. 40 fillér. 3975

1930

Borivóknak a bor keveréséhez!

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

küszöbösít

a bor savanyúságát,
hisz kellemesen pezsgő.

Nem teszi a bort.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1907. június 1-én.

ÜRESEDESBEN LEVO ALLASOK:

Vidéken alakult új pénzintézet részére a román nyelvben jártas perfect könyvelő kerestetik.

Aradi borkereskedés részére a könyvvitelt értő irodista kerestetik.

Aradi fűszerkereskedő cég részére ügyes segéd kerestetik.

Vidéki divatárú üzlet részére fiatal szakmabeli segéd kerestetik.

Vidéki városokba, rőfös-árú üzletekbe segédek kerestetnek.

Vidékre több a német és román nyelvben jártas fiatalabb vaskereskedő segédet.

Vidéki kisebb városba kézműárú segédet, aki a román nyelvben jártas.

Több vidéki vas- és fűszerüzlet részére a román nyelvben jártas segédet.

Vidéki rövidárú üzlet részére a román vagy tót nyelvben jártas segédet.

Több vidéki kézműárú-üzlet részére románul tudó segédet, szerény igényekkel.

ALLAST KERESOK:

Irodai teendőkhöz jártas egyén a délutáni órákon bármely állást szerény feltételek mellett elvállal.

Nyugdíjazott állami tisztviselő egy-két órai délutáni foglalkozásra irodai alkalmazást keres.

Raktárnoknak vagy egyéb irodai alkalmazásra női jóírásu alkalmazott.

Irodai teendőkhöz jártas kisasszony szerény feltételek mellett állást keres.

Több vidéki fűszer- és rőfös-árú üzlet részére románul tudó, kezdő segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

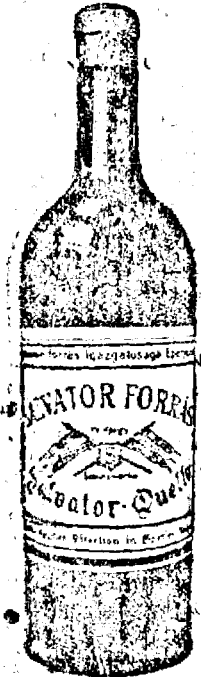
titkár.

492

elnök

Vesebajoknál, a húgyhólyag
bántalmainál és köszvényénél,
a cukorbetegségnél, az
emésztési és lélegzési szervek
hurutjainál
a Bór és Lithion tartalmu
Salvator-forrás

A kitűnő sikerrel használtatik. Eforrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Wasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első-rangu gyógyviz

diétetikus ital.

Különösen oly egyéneknek
jótékony, a kik ült életmódjuk
folytán aranyeres bántal-
makban, hasi vérbőségben,
maj és veseizgalomban vagy
húgysavas lerakódásokban,
vesekövek és vesekövek
képződésében szenvednek.

Orvos- és gyógyszer- győzelményekről szóló bizonylatok
s egy-egy forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Szinye-Lipóci Salvatorforrás Vállalat
Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

1107

Világkiállítás St. Louis 1904. Legjobb Különtes Grand Prix

Globusz
fémfeszítő
kivonat

minden más fémfeszítő felülmul

11399

1886 óta forgalomban.

Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan.

mindennemű bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

Berger-féle borax-szappan.

Raktár Aradon: Guteri Földes Kelemen,
Hálás Árpád és Rozsnyay Mátya gyógyszer-
rész uraknál. Vettek és Weiss drogueriájában és
kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 845

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziasszer, mely már több
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
közvetlenül, csúszl és meghűléseknél,
bedörzsölésként használva.

Figyelemre méltó. Jelen hamisítványok miatt
kereskedőink óvatossá legyünk és csak olyan áru-
t megadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Horgony cégjegyzékkel ellátott dobozban van
csomagolva. Ára üvegekben K.-80. K.1.40 és K.2.-
és továbbá minden gyógyszerárakban kapható.
Főosztály: Török József gyógyszeráraknál, Budapest.
K. Horgony gyógyszerárak az „Aranyországhoz”

Prágában, Hrabovská 5. sz.
Mindenképp megvásárolni.

283

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen meg-
szüntette nincsenek, mindazonáltal igen
tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fűtőkészén,

Porosz Salon-készén,

Porosz Légszusz Pírszén

és Porosz Dió-Pírszénben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos,
jól kiégetett

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Takaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüze-
lést. Számos előnyök s jelentékenyen

olcsóbb, mint a tűzifa.

A házasszállítást saját kocsiainkkal, a
miniszteri és főkapitányi rendeletnek meg-
felelően **plombázott zsá-
kokban** szállítjuk. 168

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 139. sz.

Uj! Uj!

Folyékony

Eisen-Somatose

(Somatose jéggel, organikus csomagolásban.)

1020 III Különösen

sápkorosoknak

orvosilag ajánlva.

Kitűnő étvágygerjesztő és idegerősítő.

Minden gyógytárban és drogue-
riában kapható.

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Boissier: Cicero és barátai, Prezsevalszky:
Zajzonból Tibetbe, Dr. Darvai: Üstökösök és
meteorok, Cseresnyés: A kardpárba, Thury Z:
Az ember, aki hazaballagott, Hanusz: Egen és
földön, Dr. Szabó: A társadalmi fejlődés iránya,
Jászi O: Történelmi materializmus, Achille: A
Szociologia feladata, Somló B: Állami beavat-
kozás, Ambrus Z: Törpék és óriások, A Ber-
zsényi lányok 12 vőlegénye, Solus Eris, Dr.
Guthy: A vén kopó, Cs. Orosz A: Baró-
thy Nora grófnő, Falk Zs: Oroszország,
Müller: Az én módszerem, Pekár: Vitézi ro-
mánok, Jászi: Új Magyarország, Dr. Bozó-
ky Római világ, Hankó: Universum - II.,
Gabányi: Öt év Mandzsuriában, Molnár F: Az
ördög, Balogh B. Dai Nipon.

Németben: Bernhard M: Opfer, Zobeltitz:
Tagebuch einer Hofdame, Zapp A: Moderne
Mädchen, Viebig Cl: Vaturgewalten, Karin M:
Backfische, Auernheimer: Die Dame mit der
Maske, Brandenfels H: Das Rosenhäuschen, Man-
tenffel: Sybold v. Eck, Boy-Ed: Eine Woltat,
Erhardt: Mittellose Mädchen, Prevost: Die Fürst-
in v. Ermingen, Neue Pariserinnen, Dahl: Harald
Atterdal, Dunker: Ein Leutnant verloren, Scho-
bert: Kreuzdorn, Boy-Ed: Ich, Herzog: Das
Familienbuch, Memoiren: Einer Verführten,
May K.: Am Stillen Ozean, In den Schluch-
ten des Balkan, Im Lande des Mahdi, Her-
zog: Die Wiskottens, Westkirch: Loreley,
továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-
tenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlet

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,
vagy füzetenként 14 fill.

Beleznay: Költözik a daru madár, Heidel-
berg: Dal a kis kadettről, Benedict: Katrin-
chen, Wagner: Tiroler Holzhackerbuabn, Rein-
hardt: Sorgenfrei Fall: O kleiner Chauffeur,
Holländer: Der Teufel lacht dazu! Huber:
Szivből a szívek, Dal a szív beszéde,
St. Nerve: A faj-angol, Jónás a viziló,
Puccini: Madama Butterfly, Pehm: Rodl-Heil,
Böhm: Mädl gibt acht! Grosz A.: Jiu-Jitsu,
Morena: Telefunk, Ilintsch: Trink ma noch
a Flascherl. Legujabbak: Lehár: A modern
Mitizsláv.

Antiquar könyvek

legnagyobb raktára.

Igen olcsó árak.

Írógépkellékek. Könyvtárak és
egyes könyvek vétele, könyvtá-
rak berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

Telefon 383. sz.

A Boholti és M.-Solymosi közkedvelt ásványvizeink

egész friss töltésben
Dónáth Simon,
Hal-tér 1. szám főraktárosunknál
és minden fűszerüzletben kapható. Telefon sz. 524.

1/4, 1 és 2 literes palackokban ára üveg cseréjével:

1/4	1	2	liter	
10	20	30	fillér.	1186

A m.-solymosi és boholti for-
rások kezelősége, Déva.

Bogdargós gyógyfürdő

Temes megyében, Temesvár—Radna-Lippai vonalon, Charlottenburg állomástól 7 kilométernyire. Posta és telefonállomás a fürdőtelepen. Kocsit az állomáshoz tanácsos mindig előre rendelni. A fürdő fekvésénél fogva kitűnő klimatikus gyógy- és üdülöhely, vize pedig nagy hatású csusz, köszvény, rheuma, idegbetegség stb. ellen, mely 39.445/1906. sz. belügyminiszteri rendelettel a gyógyfürdők közé soroztatott. Állandó fürdőorvos s gyógytár.

Kitűnő konyha és szép szobák.
Bővebb felvilágosítást ad Bogdargóson:

özv. Rimmel Mátyásné,
és Temesvárott:

1329 **Nägele Antal,**
gyógyszerész

Temesvár Gyáváros, Fő-utca 44. szám.

Telefonszám 322.

mint fürdőtulajdonosok.

Minden utánzás és után-
nyomás büntetéssel jár.
Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAM

s zöld apoca védjeggyel. Törv. védv.
Régi hird. felismerhetetlen. emésztési za-
varok, köhike, katarrhus, mellfájás, in-
fluenza, különösen kezdődő tüdővész stb.
ellen. 12 kis, vagy 6 dupla: veg. vagy
1 nagy speciális üveg, azaz. 24-ral 5 kor.

THIERRY CENTIFOLIA-KENŐCSÉ
Általános mint Non plus ultra ismerve
minden régi bármily seb gyulladás sánta,
gyulladás és daganat ellen, megakadályozza
a vérmérgezősebt operációkat többnyire fe-
leslegessé teszi. 2 tégely ára három. 3. 3. 80
Szétküldi készpénzért vagy utánvétellel

THIERRY A. GYÓGYSZ. PRAGRA
Rohitsek-Sauerbrunn mellett.

Raktár Budapeston Török József és L.
Kéger Leo és Gy. Lugoson Vértess L. nál

ÓVÁS! Egyedül valódi, törvényesen védett balzsamom vétele-
sény 30 és 36 l.-al szorint mindenki, aki nem az én gyógyszer-
rumból veszi, tehát nem mint az egyedül valódi zöld apoca-
védjeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vásárol, különösen
írásit, bántalmazási kíméletlen büntetésnek és 4000 K.-ig, vagy
1 évig tartó fegyházkéntetésnek van kitéve. Ugyanígy a csomag-
olásokon módon kímélet, más nevével pótlásoknak megadóztat, v.
árutitkos, melyek csak a közönség kizárólagos használatára
szolgálnak, ugyanígy büntetésnek vannak kitéve.

Raktárak Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Árpád drak gyógyszer-
táraitban. 3966

1071—1907. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár és a csatlakozó Viktória takaré- és hitelintézet, Pavlovics Konstantin, Pavlovics Emilia, Hónihesz János és Stein Zsigmond csődtömege végrehajtatóknak Biris Demeter végrehajtást szenvedett elleni 727 kor. 45 fill., 600 kor. és 600 kor., 170 kor. 80 fill., 274 kor. 32 fill., 1280 kor. és 17 kor. 82 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, (a világosi kir. járásbíró) területén lévő, Pankota község területén fekvő, a pankotai 338. sz. sz. tjkvben A. I. 10. sor 346. hrsz. felvett beltelekre 2282 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenti ingatlant az 1907. évi június hó 27. napjának d. e. 9 órákor Pankota községhezánál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 228 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Világosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál. 1907. évi február hó 20-án.

Povolni,
kir. aljbíró.

1504

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett villamos
világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözködéseknél
vagy lakásváltoztatá-
soknál

villanyvilágítási

vagy

436

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat ju-
tányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

Félre a plump parafatálpakkal!

Akarja a rövidebb lábat láthatatlanná tenni és akar
Ön kifogástalanul járni? Ez esetben kérjen egy fűzetkét
Acker & Gerlach W. 159. Continental—Extension Mfg.
Wien I., Dominikanerbaat 21.

cégtől, aki ezt ingyen és bérmentve küldi meg az érdeklődőknek.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. áll. tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek,
katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti
ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

dijmentes utbaigazítással és tanácscsal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

471

Uzlet:

Andrássy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám.

Hat kiállításán első díjjal kitüntetve.

Kohn József

ARAD.

Gyári-műhely:

Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321. szám.

Hat kiállításán első díjjal kitüntetve.

JÉGSZEKRÉNY-GYÁR.

Nagy raktár mindennemű **jégszekrényekben**, u. m. háztartási, vendéglősök, hentesek és mészárosok részére; legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek keves jégszükséglettel legjobban hűtenek; háztartási és konyha-berendezési cikkek. — Fürdőkádak, ülő fürdő és gyermekkádak, zuhanyok, ugy. a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizlésesebb és diszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók.

Arjegyzék kívánatra küldetik.

335

Arjegyzék kívánatra küldetik.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű fogyasztó közönségnek szíves tudomására hozni, miszerint ezelőtt Flórián-utcában létezett

hentes üzletemet

jelenleg saját házamban

Áulich Lajos-utca 16. sz. alá

helyeztem át, egyben ajánlom minden ezen hentes iparba vágó friss készítményeimet a nagyközönség szíves pártfogásába venni kegyeskedjen.

Mély tisztelettel

Simandán György,

hentes-mester.

15877 - 1907.

Hirdetmény.

A Baross és Salacz sétányt használó közönségünknek érdekeit szolgáló, a két parknak fizetéses ülő helyekkel való ellátását vettük tervbe olyként, hogy a támlás székeknek szükséges számba való felállítását s a vele járó díjszedési jogát bérbeadni kívánjuk.

Felbírjuk a vállalkozni szándékozókat, hogy ajánlataikat folyó évi június hó 8-ig bezárólag Löcs Rezső gazdasági tanácsnoknál adják be.

Arad, 1907. évi május hó 25-én.

A városi tanács.

Ujj. Kopetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.

(Minorita-palota.) 147

Tavaszi bevásárlási utamról visszaérve van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség szíves tudomására hozni, hogy tavaszi és nyári újdonságok megérkeztek: Blouse kelmék, új costüm kelmék, új blouse saphierek, divatos blouse selymek, gyönyörű szép delainek, ruhavásznak óriási választékban. Mintákat vidékre bérmentve küldök.

Városi és megyei telefon 477.

9525—1907. kh.

Hirdetmény.

A vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag 1908. június hó 13-án 28559. sz. a. kiadott kereskedelmiügyi m. kir. ministeri rendelet értelmében figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a június és július hónapokba eső vasárnapokon

1. a gépiparnál a sürgős és halaszthatatlan javítási munkák;

2. a kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak beszállgatása és kiváltása;

3. a kisiparnál sürgősen rendelt javítási munkák és

4. a mészárosok, hentes és kolbászkészítő iparnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás csak délelőtt 10 óráig gyakorolható, illetve folytathatók.

Arad, 1907. évi május hó 31-én.

Greén Nándor, s. k.

h. főkapitány.

Hirdetmény.

A makói püspöki uradalom tulajdonához tartozó alább felsorolt üzlet-helyiségek fognak az 1907. évi október hó 1-től három évre haszonbérbe adni.

1. Korona szálló épületében Topcsi László helyisége.

2. A volt számtartói lakban Neuman József és Rotter Gyula által birt. üzlethelyiségek.

Kiadatik ezen felül ugyancsak a fenti időtől kezdődőleg bárom évi időtartamra a vágó hid mellett fekvő 7⁷⁰⁰/₁₁₀₀ □ öl ugynevezett rakodó föld terület.

Felhivatnak bérelni szándékozók, hogy f. évi augusztus hó 11-éig bezárólag 10% bérátalánással ellátott béraránlataikat az uradalmi tisztartóssághoz nyujtsák be.

Az uradalom fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhat.

1497

Tisztartóság.

Pártoljuk a hazai ipart!

Ne küldjük pénzünket Bécsbe, különösen akkor, mikor azért itthon előnyösebben fedezhetjük szükségletünket.

Szőlősgazdák szíves figyelmébe!

Hendl Ödön
gépgyára

Aradon, Kossuth-utca 47. szám.

A közelgő permetezési időnyre ajánlja

1422

önműködő kézi szőlőpermetezőit,

melvvel permetező anyag és munkaidő takarítható meg. Ezen permetezők egyszerű szerkezetűek, könnyen kezelhetők s nem romlanak el, a legjobb vörösréz-ből vannak készíve, s a lejobbakkal bizonyultak, Ugyiszintén ajánlja

szab. fogatos szőlő, répa és burgonya-

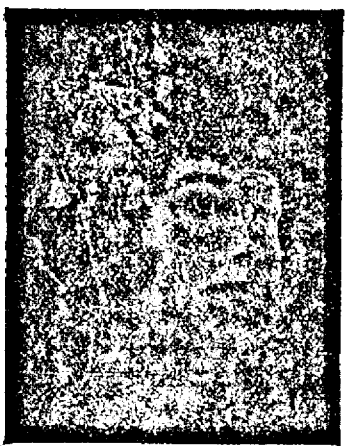
permetezőit,

nagyobb gazdaságok részére.

Számos arany, ezüst éremmel és díszoklevelekkel kitüntetve.

8 évi jótállás. Képes árjegyzék ingyen.

Ugyanott egy jó karban levő, teljesen kijavított 8 lőerejű Clayton Schuttlworth-féle lokomobil eladó.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szepítők, májoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen.

A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Keresek

megbízható, románul
folyékonyan beszélő
üzletvezetőt.

Bővebb felvilágosítást ad

Grün Matild,
Petris.

1490

A Tulipán szappan

Legjobb a világon!

1240

Hatása csodás!

Tulipán szappan.
darabja 1 korona.

Rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot, hófehérre varázsolja a bőrt. Gyorsan és biztosan eltávolít reddőket, szepőt, májfoltot és bőrtakát (Mitesser).

Meggyes Veronka

ARAD, Tökölly-tér 1. szám. Katalin-fürdő-épület. Kristyóry-féle üzlet.

Uj fodrász-üzlet.

Van szerencsém a n. é.közönség tudomására hozni, hogy

Deák Ferencz-utca 1. szám

Vass-szálloda épületben, a volt Ursz-féle

fodrász-üzletet

megvettem

176

és ujjonnan berendeztem és kérem a nagyérdemű közönség becses támogatását.

Tisztelettel

Busch György,

fodrász.

2301—907. pm.

Hirdetmény.

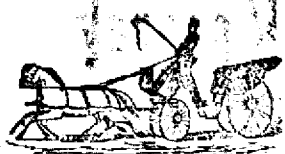
Az 1908-ik szolgálati évre érvényesül biró esküdtek alaprajstromát az 1897. évi XXXIII. tcz. 10. §-a értelmében 1907. évi június hó 1-től 1907. évi június hó 15-ig bezárólag terjedő 15 napi időtartamra Aradon a polgármesteri hivatalban közszemlére kiteszem azon figyelmeztetéssel, hogy azt a közszemlére kitétel ideje alatt bárki megtekintheti és akár az alkalmas egyének kihagyása, akár a nem alkalmasoknak bejegyzése miatt írásban vagy szóval felszólalhat és az ugyancsak közszemlére kitéendő felszólamlásokra 1907. évi június hó 15—23-ig terjedő további 8 nap alatt bárki írásban, vagy szóval előadandó észrevételeket tehet.

Az írásbeli felszólamlások és észrevételek Arad szab. kir. város polgármesteri hivatalában nyujtandók be és a szóbeli bejelentések is ugyanott eszközölendők.

Aradon, 1907. évi május hó 31.

Varjassy,

polgármester.

Végh István

kovács mester

ARAD, József főherceg-ut 11. sz.

Van szerencsém a n. é. megrendelőim b. tudomására hozni, hogy

kovácsműhelyemet

Boros Béni-tér 3. sz. alatti házból József főherceg-ut 11. szám alá áthelyeztem és azt a jelenkor igényeinek megfelelően megújítottam.

Kész kocsikat raktáron tartok: bármely kocsikalkatrészek vidékre pontosan készíttetnek.

Lóvasalás nagy figyelemmel eszközöltetik.

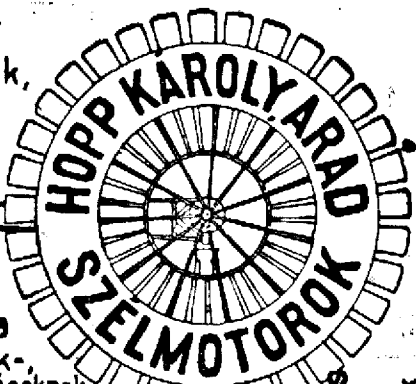
Becses partitúra-ért a jövőben is esedezve vagyok kiváló tisztelettel.

1452

Végh István, kovács mester.

• Legolcsóbb üzemelő
malomok, mezőgazdasági gépek,
stb. részére.

Kiszolgálás és javítás
kivánzára.

Kölségnélküli vízellátása
községek, gyártelepek, gazdaságok,
mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak stb.

Megőntözése

kertek- és parkoknak.

Lecsapolása

lavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervezés költségvetések

minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen
felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás
szélirány és szélerősség
szerinti. Legszolidabb szerk
legmagasabb munkaképe

967

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb

és legolcsóbb

1990

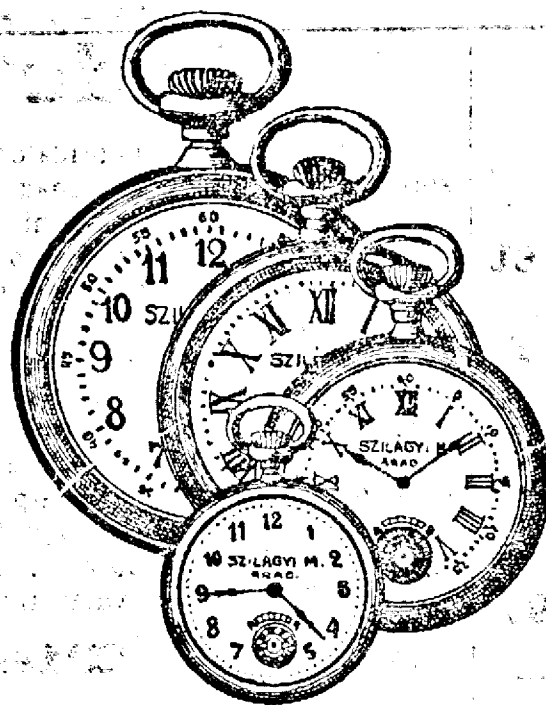
óra-javító műhelye

a színház oldala mellett,
Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Arverési hirdetmény.

Vb. Fischer Simon aradi közadós csődtömegéhez 494., 495., 497., 515., 517., 522. tételek alatt 13475 K. 93 f. összegben leltározott kétes követelések a fennállásra és behajthatóságra vonatkozó szavatosság nélkül ajánlati úton eladatnak.

A venni szándékozók 50 K. bánatpénzzel ellátott ajánlatukat 1907. június 5-ének déli 12 órájáig nálam nyújtsák be.

Az ajánlatok felett a választmány 1907. június 5-én délután 3 órakor Dr. Mittler Izidor vál. elnök irodájában tartandó választmányi ülésen fog határozni.

Dr. Szalay Károly,

1492

aradi ügyvéd, tömeggondnok.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek fedezésére.

Ajánljuk.

Arcz-cremek

Fogpasták

Illatszerek

Fogkefék

Hőlgyporok

Szájvizek

Kölni vizek

Szappanok

Fogporok

Hajvizek

Fogcremek

Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

341

ARADON.

Utazó bundák és bál belépők

köicsön adatnak

1290

Sztruhár Testvérek

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Szűcsárúk, madár- és állattömések.
Krimmer- és szövetsapkák nagybani
készítése és eladása.

Javításokat, átalakításokat gyorsan és jutányosan vállalunk. Azonkívül mindennemű tárgyakat a molyok megóvásától, szörme, szövet, posztó, szőnyeget, ablakfüggönyök s ezekhez hasonló elvállalunk. Gondozás biztos és molymentési szert használunk a mi saját találmányunk és csakis egyedi intézetünkben található.

DÉLICE

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY

Építető gazdák figyelmébe! Csobán Tivadar

képesített kőművesmester
Arad, Deák Ferenc-utca 30. sz.
Bontó-féle ház.

Elfogad az építéseterén előforduló mindennemű

irodai és kiviteli munkát.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költség-számításokat kívánatra készítik.

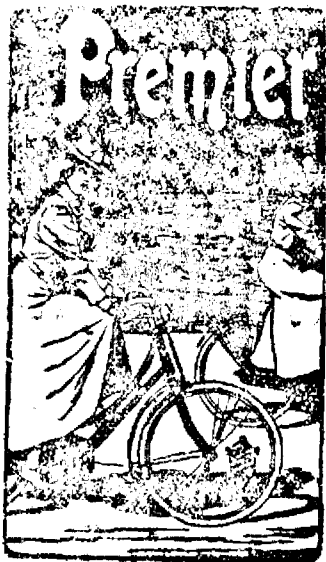
Az építéseterén mindennemű felvilágosításokkal szolgálok.

Vázlat terveket ingyen készítek.

Tisztelettel 188
Csobán Tivadar,
építészeti vállalkozó.

PREMIER KERÉKPÁROK

mérvadók a minőségben.
Jóban utólrhetetetlenek
s legnagyobb osztrák-magyar gyár!

Egyedül kapható:

HAMMER VILMOSNÁL
ARADON. 3915

266—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a közbiztonsági bészárító padlásának salak feltöltése és ennek beton burkolása iránt folyó évi június hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 873 kor. 84 fillér.
Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 50%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen csak szóbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételét igazoló pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1907. évi május hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívh.

Alapított
1860.

MÜNZI.

Állami távbeszélő
213.

kalap és uri-divat üzlete Arad.

A cs. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Fehérneműm a legelősebb körű elterjedésnek örvendenek.

Szines divat ing
redős mell

(batiszt utáztat) darabja
K. 3.30

Szines divat turista
és utazó ing

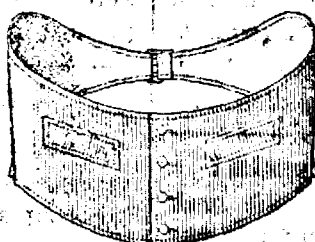
(batiszt utáztat) darabja
K. 3.30

Szines divat turista
és utazó ing

(angol zephir) darabja
K. 4.40

Szines rövid alsó nadrág darabja K. 1.50, 2.—, 2.80.

Fehérnemű szükségletét legkedvezőbbben szerezheti nálam be.

Divat mellény öv
darabja K. 1.—

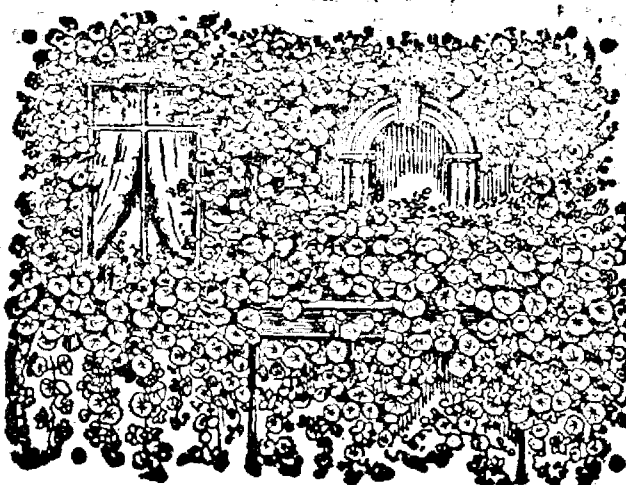
Tennis övek selyem
utáztat

darabja K. 1.50

Tennis övek jékete és
szines selyem

darabja 2.40 fillértől
4 koronaig

Japáni virágdiszítés Villámkeverék.

Az óhajta gyorsan ablakát,
balkonyát, konyháját, úres falát stb. kellemes zöl virágokkal díszíteni, akkor díszese el a Schüte József-féle Japán virágdiszítés

Villámkeverék

Minden küldeményhez utasítás van mellékelve és a magvak 4 nap alatt már nőnek, aminek folytán rövid idő alatt mosospász falak eltűnnek és gyönyörű színpompás kép lesz látható. E magok a szobában cserepekben is kitűnnek.

Egy csomagot 1 forint 10 krajczárért, öt csomagot 4 forint 50 krajczárért, tíz csomagot 8 forint 50 krajczárért a pénz előleges beutalása esetén. Utánvéttel a portó 12 krajczárral több.

Schäfer József Prág, Tischlergasse 33.

külföldi magvak és növények importeurja.

ő cs. és királyi kensége Ferencz Ferdinánd d'Este főherczeg udvari szállítója.
Főtiszt Drezda.

Telefon 544.

RAUCH RAIMUND

üveg, porcellán, konyhaberendezés
és lámpa raktár

legelősebb beszerzési forrása.

Modern
keretekben nagy választék.

Kiváló tisztelettel
Rauch Raimund.

1224

A Vörösmarty-utca 3. számú

házban, a II. emeleten,

egy szép uri lakás

előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet a házban s ajtó alatt sz.

Hattyu-mosóda!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

mosódámban

az általam legújabbban feltalált fénynyel gyönyörűen fényezett **lucoket, kézelőket és gallérokat tudok tisztítani**, amelyek ennek használata által olyanokká lesznek, mintha újak volnának.

Ajánlom tisztító intézetemet, amelyben minden fehérnemű tisztítását, mosását és vasalását mérsékelt árak mellett elvállalom.

Videki megrendelések 48 óra alatt elkészülnek és pontosan elküldetnek.

Tisztelettel

Stefán Józsefné

ARAD, 1480

Tökölly-tér, román templom-épület,
a kis posta mellett.

Uri szabó!

Fábián Sándor Arad,

az arad-hegyaljai motoros és az aradi és csanádi legelső vasutak egyenruha-észleltetője.

Variassy-utca 2. szám.

(Orczy-utca sarok.)

A legnagyobb szakértelemmel készít a legújabb kori a jelenleg: magyar dísz (gal) ruhákat, kép szerint is, magnások, fűspánok, országgy. képviselők és kir. anyakönyvvezetők részére, ugyancsak sportruhákat is.

Mindennemű katonai, pénzügyi, vasúti és intézeti egyenruhákat, polgári ruhákat a legújabb angol és francia szövetekből, a legutolsó divat szerint, mérsékelt árak mellett. 400

Kiváló tisztelettel

Fábián Sándor.

Kérem szíves értesítését, hogy gazdag mintagyűjteményemmel mikor tegyek tiszteletet.

282—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Török Gábor-utca végén létesítendő beton hid elkészítése iránt folyó évi június hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 6025 korona 11 fillér.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1907. évi május hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledet kereső vagy cseledetek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levei: zöldek 50—60 fillért és 1 koronaért kaphatók lapunk elarusító helyein.

Akinek

ismerettség híján

bárástásra,
 nevelőre,
 üzletvezetőre,
 könyvelőre,
 segédre,
 ispánra,
 gazdaságiestre,
 kulcsárra,
 vinczellőre,
 kertészre,
 kulcsárnőre,
 gazdaszónyira,
 szakácsnőre,
 szobaleányra,
 házi- vagy
 irodaszolgára,
 pénzbeszedőre,
 házmasterre,
 stb.-re
 van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
 songorát,
 bort,
 gyümölcsöt,
 gabonát,
 üzletet,
 műhelyt,
 lakást stb.;
 vagy

Aki

bérbeadni kíván

birokoz,
 házat,
 vadászterületet,
 halászatot,
 telket,
 kocsit,
 lovat,

Aki

mindenestét vétel vagy bérbe vétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Egy szabó üzletnek megfelelő

berendezés jutányos árban eladó
 Solymos Testvéreknél, Kölcsey-
 utca 6—7. 1486

Eladó

használt páncélozott 600 kiló súlyu
 originel Wertheim Cassa. Bild-
 hauer, Orczy-utca. 1506

Teljesen gyakorlott

ügyvédjelölt helybeli irodába ke-
 restetik. — Cim a kiadóhivatal-
 ban. 1498

**Igen ügyes és megbiz-
 ható felső ruha varró-
 nő, ritka finom ízléssel
 ajánlkozik uri házak-
 hoz 2 kor. 40 fillér napi
 díjért. Szíves megbízók
 címeit kérem e lap ki-
 adóhivatalába „Keresz-
 tény varró” jelígre.**

1496

Kiadóhivatalunkban nagyobb
 mennyiségű

filc (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja,
 állást keres. Cim: B. M. Flórián-
 utca 4. sz.

Kerestetik

egy ügyes, tiszta szobaleány. Cim
 a kiadóhivatalban.

100 darab vizsgalap

351

a legjobb minőségű papíron 90
 fillér. Postaportó 100 drbra, ha a
 pénz előre küldetik 30 fillér. 5
 klgrra 600 drb. megy. **Ingusz I.**
 és **Fia** könyvkereskedése Arad.
 Arad és Temesmegyei telefon 517.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségű urak
 állandó alkalmazást kaphatnak egy
 könnyen elsődható házi cikk el-
 adására. Pénzbeszedők óvadékkal
 kerestetik. Ajánlatok „K. G. 100.”
 jellel a kiadóhivatalba kéretnek.

465

Kerestetik

egy szolid, jó erkölcsű kisasszony
 8 gyermek mellé bonnenak. Né-
 metajkuak előnyben részesülnek.
 Cim a kiadóban.

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15.
 szám alatt.

Tanulólánnyok

felvétetnek az Aradi nyomda
 részvénytársaság könyvkötésze-
 tében.

Esetleg

magányos öreg urhoz is, elmegy.
 Választó u. 24, Sarkad. 1512

Jég

kapható havi bérletben naponta
 házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Te-
 lefon 199. szám. 1253

Egy két szobás

kényelmes utcai lakás,
 hozzátartozó mellék-
 helyiségekkel együtt
Dezső-utca 1a. szám
 alatt augusztus 1-ére
 kiadó. Bővebbet ugyan-
 ott, vagy **Borona-utca**
46. az üzletben.

Fűszer üzlet berendezés

jutányos áron eladó vidéken. Cim
 a kiadóhivatalban. 1503

Aratásra

szalonna, zsir és minden hentes
 áru a legjutányosabb napi áron
 beszerezhető Garai K. hentesüzle-
 téből Arad, Boczkó-utca 2, Hal-
 térral szemben. 1466

Iroda takarításra

kerestetik egy férjes nő, ingyen
 lakás ellenében. Bővebbet a kiadó-
 hivatalban. 1509

Egy keveset használt

nagyobb jégszekrény megvételre
 kerestetik. Ajánlatokat a szerkesz-
 tőség továbbít. 1510

Biztosítási

szakmában jártas üzletszerzők fel-
 vétetnek a magyar-francia biztosító-
 társaság aradi főügynökségénél.

1508

Eladó szálló

Világosan, öt percnnyire a motoros
 megállótól a nyerges hegyen, a
 görög kath. templom háta megett,
 5 kataszt. hold. Van benne szép
 nyaraló új pince felett. Borház és
 minden felszerelés Jutányos ár.
 Tulajdonos Györke Lajos, tanár,
 Brassó. 1269

+ Soványság +

szép, teljes testformát kap világhírű erőporunk által.
 Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901,
 Berlin 1903, 6—8 het alatt 30 font hizás. Az artai-
 mailnagért kezesesség. Orvosiilag ajánlja. Szigoruan
 radis — nem székélmosság. Számos köszöndírt. Egy
 doboz használati utasítás. 1 2 kor. 75 fillér. Posta-
 utalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Higienikus
 intézet. 1351

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 59., Königsplatzstrasse 78.
 Budapestben kapható Török J. győgytárban Király-u. 12.

A nagyérdemű közönség szíves tudo-
 mására hozom, hogy

888 vendéglőm

és árnyas, szép és tágas kerthelyi-é-
 gemet, ugyszintén a város legkitűnőbb fe-
 dett és villanyvilágítással ellátott teke-
 pályámat is diszezen renováltattam és
 azt megnyitottam.

Iszletes magyaros polgári konyha. —
 Tiszta saját termésű borok. Első magyar
 részvény serfőzde udvari sör. Pohár 16
 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves párt-
 fogását kérve

tisztelettel

1406

Répássy Pál

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenca téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A motoros vasút megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvétetnek Karolina-u.
 7. sz. irodámban, vagy Maros-ut-
 cai lakásomon. A téglát vám és
 fuvarmentesen házhoz szállítom. —
 A gyárba saját új mű utam vezet.
 Nagy raktár saját gyártmányu hor-
 nyolt és kupola cserepekben, flas-
 ter-, kút- és facon-téglákban.

Hirdetések felvétetnek a
 kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

Kifutó fia

fizetéssel felvétetnek a kiadóhiva-
 talban.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó
 kerítések, épület vasalások, görredőnyök,
 napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, pa-
 dok, asztalok tömör vasból, valamint mind
 e szakmába vágó munkák a lego-csőbb
 árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Videki megrendelések pontosan és gyor-
 san eszközöltetnek. 1151

Nagy választék sűrűkítés mintákból ter-
 mészetes nagyságban. — A minták meg-
 tekinthetők a műhelytelepen.

Kertmegnyitás!

Van szerencsém tudatni a mé-
 lyen tisztelt közönséggel, hogy sa-
 ját házamban

Bercsényi-utca 32-ik szám
 alatt lévő

korcsma-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelő-
 leg tekepályával ellátva szép nyári
 helyiséggé alakítottam át, azt folyó
 hó 2-án délután ünnepélyesen Er-
 délyi Tóni zenekarának közremű-
 ködése mellett megnyitom s egy-
 ben jó magyar konyha és kitűnő
 Aradhegyaljai boraim és jó ki-
 szolgálás mellett a nagyérdemű
 közönség becses látogatását tisz-
 telettel kérelmezem.

Oprea Péter,

vendéglős.

1511

Saját termésű kitűnő
 tisztán kezelt magyaradi
 ó és pecsenyeborok

ugy nagyobb mennyiségben, va-
 lamint palacsintákban kapható

Winter Adolf

Ügyvédnél

525

ARADON,

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.